

AMONA ŞOKI FUN IFIHAN OYE ISLAM



For this entire book online, for more information
on Islam, or for a printed copy, visit:

www.islam-guide.com

AMONA ŞOKI FUN IFIHAN OYE ISLAM

www.islamic-message.net

E-mail: info-en@islamic-message.net

P.O.Box 834-Alex-Egypt

Tel: (002) 0106901838.

Front Cover Photo: More than one million Muslims from
all over the world praying together at
the *Haram* Mosque in Makkah.

Back Cover Photo: The Prophet Muhammad's ﷺ Mosque
in Madinah.

www.islamic-invitation.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Ni oruko Olohun Ajoke aiye, Aṣake orun

AMONA ṢOKI FUN IFIHAN OYE ISLAM

AKOWE

I. A. Ibrahim

Apapo Awon olotuu

Dr. William (Daoud)

Peachy Michael (Abdul-

Hakim) Thomas Tony

(Abu-Khaliyl) Sylvester

Idris Palmer

Jamaal Zarabozo

Ali AlTimimi

**Awon olotuu ti imo
ijinle (Science)**

Professor Harold Stewart

Kuofi

Professor F. A. State


Professor Mahjoub O. Taha

Professor Ahmad Allam

Professor Salman Sultan

Associate Professor H. O.

Sindi



Copyright

Copyright © 1997, 1996 I. A. Abu-Harb.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the author, except for the situation below which is permitted.

For Reprinting

Reprinting or reproducing this book as a whole **on the condition that *absolutely no change, addition, or omission is introduced*** is permitted free of charge. To make high quality reprints, you may contact the author to obtain free copies of the computer print files of this book (address on page 70).

The Web Site of This Book

This entire book, as well as more information on Islam, is available online at:


www.islam-guide.com

2nd Edition - 3rd Printing

Library of Congress Catalog Card Number: 97-67654

ISBN: 9960-34-011-2

Published by Darussalam, Publishers and Distributors, Houston, Texas, USA.



ORI IWE

Ori Iwe

Oju Ewe

ORO ISAJU 3

IPIN - KINNI

DIẸ NINU AWỌN ẸRI FUN ỌTITO ISLAM 5

- (1)Awọn Iṣe-iyanu ti imọ ijinlẹ (science) ninu Al-Qur'an 5
- A) Al-Qur'an ati imọ Idagba soke oጅ 6
- B) Al-Qur'an ati awọn oke giga 11
- C) Al-Qur'an ati iṣedale agbaiye 14
- D) Al-Qur'an ati opoጅ enia 16
- E) Al-Qur'an iori awọn okun ati awọn ibudo 17
- F) Al-Qur'an iori awọn ibudo ati awọn igbi omi 20
- G) Al-Qur'an ati awọn eṣujo 22
- H) Asoye awọn onimimọ ijinlẹ (scientists) lori
iṣe-iyanu ti imọ ijinlẹ (science) ninu Al-Qur'an 27
- Ipenija nla lati mu Surah kan jade geጅbi awọn Surah ti
Al-Qur'an mimọ 32
- Awọn asotele Bibeli nipa bibọ dide Muhammad (s.a.w)
ti yio siጅ Ojiṣe fun Islam 33
- Awọn ayat Al-Qur'an tio nsọ nipa awọn iṣeጅ
ti nmbọ tosi pada ṣeጅ beጅ 35
- Awọn iṣe-iyanu to ṣeጅ loጅ Anabi Muhammad (s.a.w) 36
- Igbe aiye irorun Anabi Muhammad (s.a.w) 37
- Ifarahan ti itankale Islam 40

IPIN KEJI

DIẸ NINU AWỌN ANFANI ISLAM 41

- (1) Iጅkun si oጅba idera ailopin 41
- (2) Igbala kuro nibi Ina 42
- (3) Alafia otitọ ati ifaiyabale 43
- (4) Aforiji awọn eṣe to ti ṣaju peጅ ironupiwada 44

APAPO AWON EKO NIPA ISLAM 45

Kini a npe ni Islam?	45
Diẹ ninu awon ipile igbagbo ti Islam	45
1) Ini igbagbo si Olohun	45
2) Ini igbagbo si awon Maleka	47
3) Ini igbagbo si awon iwe mimo	48
4) Ini igbagbo si awon Annabi Olohun ati awon Ojise re	48
5) Ini igbagbo si ojo idajo	48
6) Ini igbagbo si Al-Qadar (ayanmo)	48
Nje orisun mimo miran wa fun Islam yatọ si Al-Qur'an?	49
Apakan ninu awon oro Anabi Muhammad (s.a.w)	49
Kini Islam nsọ nipa ojo Idajo?	50
Bawo ni Enia se le di Musulumi?	52
Kini Al-Qur'an nsọ nipa re?	54
Tani nje Anabi Muhammad (s.a.w)?	54
Bawo ni itankale Islam se ran idagbasoke ti imo ijinle (science) lowo	56
Kini awon Musulumi ngbagbo nipa Jesu (a.s.w)?	57
Kini Islam nsọ nipa diderubani?	59
Awon eto enia ati isedede ninu Islam	61
Kini ipo obinrin ninu Islam?	63
Ebi ninu Islam	64
Bawo ni awon Musulumi se le ma huwa si awon agbalgba ?	64
Kini awon Opo marun ti Islam?	65
Ijeri ti ini igbagbo	65
Ikirun	66
Fifunni ni Zakat	66
Awe gbigba ninu Oso Ramadan	67
Ise irin ajo losi Ilu Makkah	67
Islam ni orile ede America (united state)	68
Fun alekun eko nipa Islam	69
Fun awon amoran tabi asoye nipa iwe yi	70
Fun alekun iwe kika nipa Islam	71
Awon iwe Ijuwe	71
Ikaye awon Hadeeth	74



ORO ISAJU

Iwe yi je amona soki si ifihan oye Islam. O si ko awon Ipin meta kan jo sinu.

Ipin kinni: “ **Diẹ ninu awon eri fun otito Islam** ” onfesi si awon ibeere Pataki kan eyiti awon enia-bere:-

- Nje ni otito ni Al-Qur'an je oro Olohun. ti Angeli so o kale lati odo re?
- Nje ni ododo ni Muhammad (s.a.w) je ojisẹ ti Olohun ranse?
- Nje Islam je Esin otito lati odo Olohun?

Fun idahun lekun rere a o mu awon eri mefa wa:

1) Awon ise-yanu ti imo ijinle (science) ninu Al-Qur'an:

Ipin yi nse alaye kinikini (pelu ifihan awon aworan) awon eri ti o je ti imo ijinle (science) ti won se jagbon laipe ti Al-Qur'an si ti daruko re lati nkan bi Ogoron merinla odun seyin.

2) Ipenija nla lati mu Surah kan jade gegebi awon Surah ti Al-Qur'an mimo : Olohun

pe awon enia nija ninu Al-Qur'an , lati mu Surah kan jade gegebi awon Surah ti Al-Qur'an. Lati igba ti Al-Qur'an ti sokale, nkan bi ogoron merinla odunseyin ko si enikan ti o le koju ifi-jalo yi, koda Surah ti ofi nkere julọ ninu Al-Qur'an(Surah 108) ti nse gbolohun mewa pere.



- 3) Awọn asọtẹlẹ Bibeli nipa bibo Muhammad (s.a.w) ti yio si je Ojise fun Islam:** Ipin yi nse alaye kinikini nipa awon asotel na.
- 4) Awon Ayat Al-Qur'an ti o nso nipa awon isele ti mbo ti o si pada sele be:** Al-Qur'an ti daruko awon nkan ti yio sele lojowaju,bi apere isegun awon Roman lori awon Persian.
- 5) Awon ise-iyanu ti o sele lowo Anabi Muhammad (s.a.w):** Orisirisi awon ise-iyanu ni o sele nipase Anabi Muhammad (s.a.w).Ti opolopo awon enia si jeri si awon ise-iyanu na.
- 6) Igbeye irorun Anabi Muhammad (s.a.w):** eleyi nfi oju han kedere pe Muhammad (s.a.w) ki i se olupe apemora ojise nitori anfani nkan ti ara, titobi tabi agbara.

Latari orisirisi awon eri mefa wonyi, a pinnu wipe:

- Al-Qur'an gbodo je oro Olohun ti o sokale fun Anabi (s.a.w).
- Muhammad (s.a.w) ni ojise ododo ti Olohun ranse.
- Islam ni esin otito lati odo Olohun.

Ti a ba fe mo boya esin kan je ododo tabi iro, a ko gbodo gbarale awon imi-edun wa, imo tabi awon asa atowodowo. Bakanna awon ogbon wa tabi oye. Nigbati Olohun ba fe ran awon ojise nise yio kunwon lowo pelu awon ise-iyanu ati eri leyi ti yio ma fi rinle pe ojise Olohun niwon ni otito atipe esin ti won muwa je esin ododo.

Ipin keji, “**Die ninu awon anfani ti Islam**”, yio ma se alaye awon anfani ti Islam pese silẹ fun enikookan, gegebi:-

- 1) **Ilekun si ogba idera ailopin.**
- 2) **Igbala kuro nibi Ina.**
- 3) **Alafia otito ati ifiyabale.**
- 4) **Aforiji awon ese ti o ti saaju pelu ironupiwada.**

Ipin keta,”**Apapo awon ekọ nipa Islam**”, yio ma se alaye apapo awon ekọ nipa Islam, yio si tun ma tun awon erokero nipa Islam se. O si tun nfesi si awon ibeere ti won nbere lopolopo, gegebi:-

- Kini Islam nso nipa diderubani?
- Kini ipo awon obinrin ninu Islam?
- Awon eto enia ati isedede ninu Islam.
- Ebi ninu Islam.



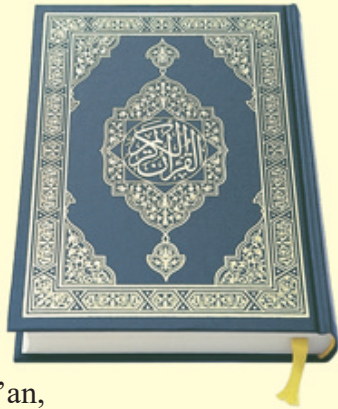
IPIN KINNI

DIE NINU AWON ERI FUN OTITO ISLAM

Ọlọhun ti ran igbehin awon Ojise re lowo Muhammad (s.a.w) pelu awon ise-iyanu ati opolopo eri eyi ti o fi han pe Muhammad (s.a.w) ni iranse otito lati odo Ọlọhun. Gegebi Ọlọhun se ti ikihin awon iwe re lehin Al-Qur'an iwe mimo, pelu orisirisi ise-iyanu eyi ti o fi idi e mule pe dajudaju Al-Qur'an yi oro Ọlọhun ni, ti Angeli re sokale, leyi ti enia Kankan ko lowo nipa kike re rara. Ipin yin se alaye nipa awon eri yi lekun re re.

(1) Awon ise-iyanu ti imo ijinle (science) ninu Al-Qur'an mimo.

Al-Qur'an ni oro Ọlọhun, ti o fi ranse si Anabi Muhammad (s.a.w) nipase Angeli Gabriel. Anabi si ha si igbaya re, lehin na o pe fun awon ojuga re lati ko o sile. Awon na si ha pelu, won si ko o sile, won si tun wo finifini pelu Anabi Muhammad (s.a.w) pelu-pelu. Anabi Muhammad (s.a.w) fi eso wo Al-Qur'an pelu Angeli Gabriel lekan lododun ati ni emeji ni odun ti o gbekin isemi re (s.a.w) pelu maleka Gabriel lati igba naa ti Gabrieli so Al-Qur'an kale titi di oni, lati ri awon kan ninu awon Musulumi ti won ti ha gbogbo Al-Qur'an,



ni gbolohun gbolohun, o tun ro opolopo ninu won lorun lati ha gbogbo Al-Qur'an lati igba ti o ba tipe odun mewa. Gbolohun eyokan pere ko yipada ninu Al-Qur'an lati nkan bi ogoron odun sehin.

Al-Qur'an ti won ti fi ranse lati nkan bi ogoron merinla odun sehin, daruko awon eri ti imo ijinle (science) ti o se pe awon onimimo (scientists) sese jagbon re laipe ni. Eleyi nje ki o ye wa laise iye meji wipe Al-Qur'an ni lati je oro Ọlọhun

eyi ti o fi ranṣe si Anabi Muhammad (s.a.w) atipe dajudaju Anabi Muhammad (s.a.w) ko ni o ko Al-Qur'an ki si se enia kọkan . Eyi je ki o yewa pe Muhammad (s.a.w) je ojise Olohun ni otito. Ninu ohun ti yio ma tako lakaye ni ki enia kan mo awon eri wonyi lati nkan bi ogoron merinla odun sehin , ohun ti o se pe won se jagbon re laipe yi ni pelu awon irinse igbalode ati ilana imo (science). Gba awon wonyi gege bi apejuwe:

(A) Al-Qur'an ati Idagba soke Oḷe :

Ninu Al-Qur'an iwe mimo, Olohun nsoro nipa awon ipo idagba soke oḷe enia. Lehin ti o nso bayi pe:

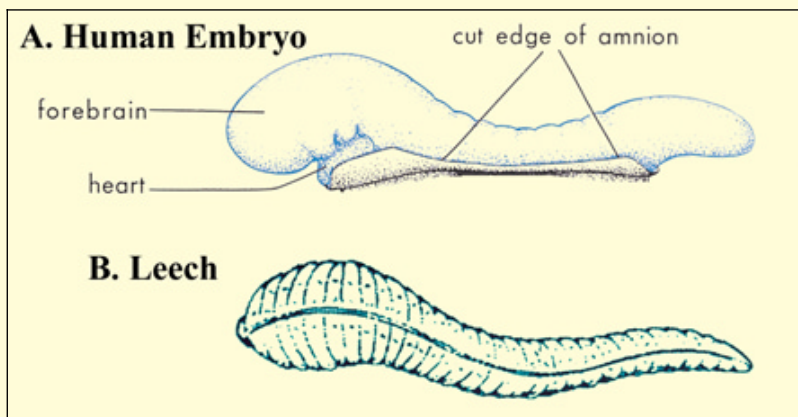
“dajudaju Awa da enia lati inu eyiti a yo ninu erupe amo. Lehinna A da a lati inu omi gbolobgbole sinu aye irorun kan. Lehinna Awa so omi gbolobgbole sinu aye irorun kan. Lehinna Awa so omi gbolobgbole na da (a'laqah) eje didi, lehinna A so eje didi na di (mudghah) basi-eran (tabi ohun ti a fi ehin run),” (Qur'an 23:12-14)

Papa ninu ede Larubawa, gbolohun a'laqah ni awon itumo meta:- (1) Kokoro mujemuje (2) ohun ti a fiko (3) eje didi.

Ti a bani ki a fi kokoro mujemuje we oḷe ni ipo a'laqah, a o ri ijora larin awon mejeji, gege bi a se ri aworan re nibi apere 1. Pelu-pelu, oḷe ni ipo yi ri onje gba latara eje iya, irukanna si ni kokoro mujemuje eyiti o njahun latara eje elomiran.

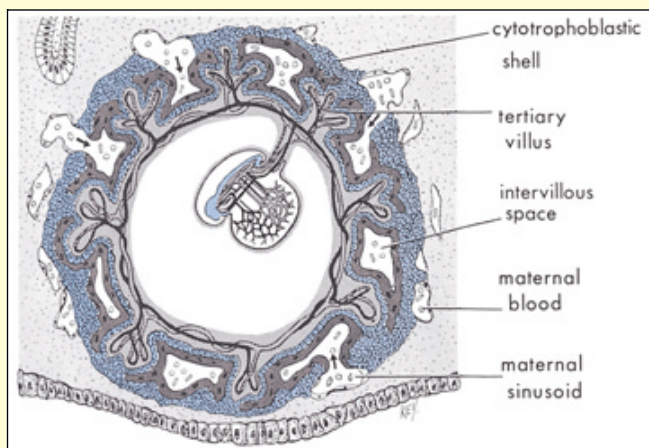
Itumo ikeji fun gbolohun a'laqah ni “ohun ti a fiko”eleyi ni ohun ti a ri nibi aworan apere 2 ati 3, isoro oḷe lasiko ipo a'laqah ni inu iya.

-
- (1) E jowo e fiyesi ohun to wa larin awon ila meji yi (.....) ninu iwe yi itumo Al-Qur'an lasan loje, ki se Al-Qur'an gangan, eyiiti o je ede Larubawa.
 - (2) *The developing human*, Moore and Persaud, 5th ed., p,8
 - (3) *Human development as described in the Qur'an and Sunnah*, Moore and others. P.38

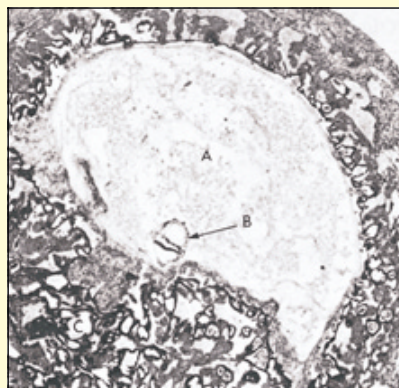


Apẹẹrẹ 1: Awọn aworan mejeji yii ẹe ifihan ijora ni irisi larin kokoro mujẹmuje ati ọlẹ ti enia ni ipo a'laqah (Leech drawing from *Human development as described in the qur'an and sunnah*, moore and other. P.37, modified from *integrated principles of zoology*, hickman and others. Embryo drawing from the *developing human*. Moore and persaud. 5th ed.,p.73)

Apẹẹrẹ 2: Gege bi a ẹe ri ninu aworan yi isoro Ọlẹ ni asiko ipo a'laqah ninu iya. (*The developing human*, Moore and Persuad, 5th ed., p.66)

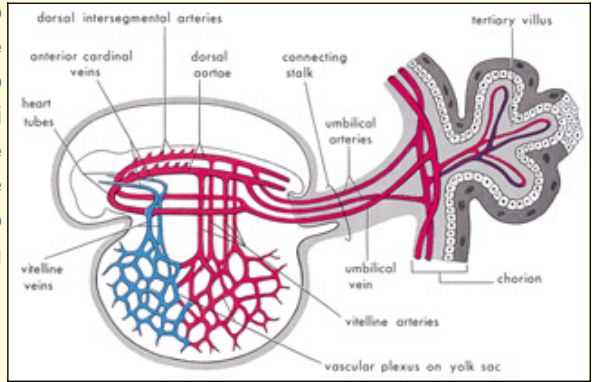


Apẹẹrẹ 3: Nibi aworan ti o fojuhan yi, gege bi a ẹe ri isoro Ọlẹ (pẹlu ami B) ni asiko ipo a'laqah (niwọn ojo 15) ninu iya. Itobi ọlẹ gangan to iwọn 0.6mm. (*The developing Human*, Moore, 3rd., p.66, from histology, lesson and lesson)



Itumọ ẹlẹkẹta fun gbolohun a’laqah ni (ẹjẹ didi). A ri pe irisi ti ode ọlẹ ati apo rẹ lasiko ipo a’laqah irukanna ni si ti ẹjẹ didi eyi jẹ ibẹ ọpọlọpọ iye ẹjẹ ti o wa ninu ọlẹ lasiko ipo yi (wo aṣẹrẹ 4). Papa lasiko ipo yi ẹjẹ inu ọlẹ o ni le şanyika titi di igbẹhin ọşẹ kẹta . Nibi eyi, ọlẹ ni ipo yi da gege bi ẹjẹ didi.

Aṣẹrẹ 4: Aworan ti o nşe alaye ilana ibẹrẹ ọkan ninu ọlẹ lasiko ipo a’laqah. Irisi ti ode ọlẹ ati apo rẹ irukanna ni si ti ẹjẹ didi, eyi jẹ ibẹ ọpọlọpọ iye ẹjẹ ti o wa ninu ọlẹ (*The developing, Human, Moore 5th ed, p.65*)



Bayi ni awọn itumọ meṣeta fun gbolohun a’laqah ti şe dede si awọn aṣẹjuwe ti ọlẹ ni ipo a’laqah.

Ipo ekeji ti Al-Qur’an darukọ ninu Ayah na ni ipo mudghah. Gbolohun mudghah ninu ede Larubawa ntumọ si “ohun ti a fi ehin run” ti ẹnikan ba mu ege gum kan ti o si fi ehin run lẹhinna ki o fi we ọlẹ ni ipo mudghah. A o pada pinu wipe ọlẹ ni ipo mudghah irukanna ni irisi rẹ si ohun ti a fi ehin run. Idi eyi ni pe ẹyin aworan ọlẹ jọ apa ehin lara nkan ti a fi ehin run (E wo aṣẹrẹ 5 ati 6)

Bawo ni o şe rọrun fun Anabi Muhammad (s.a.w) lati mọ gbogbo eleyi lati nkan bi ọgọrun męrinla ọdun şehin, awọn onimimọ (scientists) o ti jagbọn awọn eri wọnyi a fi ni aipe yi, pẹlu iranlọwọ lilo awọn irinşẹ tigbalode gege bi awọn microscope ti o ni agbara leyi ti ko si iru rẹ laiye igbana! Hamm ati

- (1) Human Development as Described in the Qur’an and Sunnah
Moore and others, PP.37-38
- (2) The Developing Human. Moore and Persuad, 5th ed, P.65
- (3) The Developing Human, Moore and Persuad, 5th ed, P.8

Apẹẹrẹ 5: Aworan ọlẹ niwọn ojọ 28 ni ipo mudghah. Ọlẹ ni ipo yi irukanna ni irisi rẹ si ohun ti a fi ehin run, idi eyi nipe eyin aworan ọlẹ jọ apa ehin lara nkan ti a fi ehin run. Itobi ọlẹ gangan to iwọn 4 mm. (*The developing Human*, Moore and persuad, 5th ed, p.82, from professor Hideo Nishimura, Kyoto University, Kyoto, Japan)

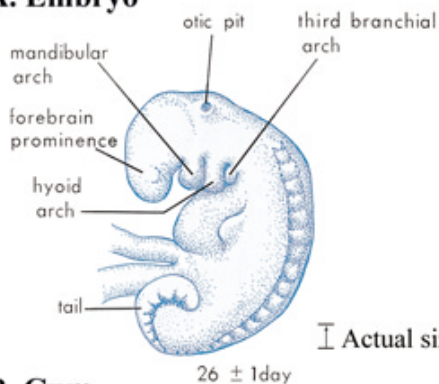


Apẹẹrẹ 6: Nigbati a ba fi irisi ọlẹ ni ipo Mudghah we ege gum ti wọn ti run, a o ri ijọra larin awọn mejeji.

A) aworan ọlẹ ni ipo mudghah, yio rọrun fun wa lati ri awọn ami lẹyin ọlẹ nihin ti o da gege bi awọn apa ehin. *The developing Human*, Moore, and persuad, 5th Ed, p.79.

B) aworan ege gum kan ti wọn ti run.

A. Embryo



B. Gum



Leeuwenhoek ni akọkọ awọn oni mimọ ti o kọkọ woye si Cell atọ enia (spermatozoo) pẹlu iranlọwọ microscope ti o ni agbara ni ọdun 1677 (lẹhin ẹgberun ọdun si iṣẹmi Anabi Muhammad s.a.w). Awọn onimimọ mejeji yi ẹ ro pe cell ti enia ni awọn aworan kekeke kan ninu leyi ti o le ma dagbasoke ti wọn ba gbe si inu obinrin.

Professor Keith L. Moore jẹ ọkan ninu awọn olokiki onimimọ nipa imọ ipin ara nipa lila a ati idagbasoke ọlẹ (anatomy and embryology) o si tun jẹ olukowe ti akọle rẹ njẹ (The developing Human, leyi ti wọn tumọ rẹ si oriṣi ede mejo. Iwe yi jẹ iwe ijuwe fun imọ (science) wọn si yan ni awujo pataki kan ni orile ede America (United State) gege bi olori iwe ti o fi ndaa julọ ti enikan ko fun ra rẹ. Dr Keith Moore jẹ professor agba ti Anatomy ati Cell Biology ni fasiti Toronto, ni ilu Toronto, ni orile ede Canada. Nibẹ ni o ti jẹ oye Associate Dean nipa Basic science ni faculty ti Medicine fun odidi ọdun mejo, o si jẹ alaga ti department nipa Anatomy. Ni ọdun 1984, ọgba ẹbun nla kan ti wọn fi ta lẹrẹ nipa imọ Anatomy ni orile ede Canada. Oun ni ẹbun J.C.B ẹbun kan ni ti o fi ntobi julọ lati ọdọ ẹgbẹ awọn ọmọ orile ede Canada nipa imọ Anatomy (The Canadian Association of Anatomists) o si ti ẹ amona fun awọn ẹgbẹ nlanla, gege bi: The Canadian and America Association of Anatomists ati The Council of the Union of Biological Science.

Ni ọdun 1981, lakoko apero ẹlẹkeje ni agbegbe Dammam ni orile ede Saudi Arabia, professor Moore sọ wipe: idunnu nla lo jẹ fun mi lati sọ ọrọ Al-Qur'an di mimọ nipa idagbasoke enia, o ti wa han si mi wipe awọn ọrọ yi de ba Muhammad (s.a.w) lati ọdọ Ọlọhun, nitori pe gbogbo awọn imọ yi wọn ko ti jagbọn rẹ a fi ni nkan bi awọn ọgọrun ọdun diẹ sehin. Eyi jẹ ki o ye mi wipe Muhammad (s.a.w) ni lati jẹ ojijẹ Ọlọhun.

Asinwa-asinbo, wọn bere awọn ibeere wonyi lọwọ professor Moore: “Njẹ eleyi ntumọ sipe o ni igbagbo pe Al-Qur'an jẹ ọrọ Ọlọhun?” o si fesi wipe: Emi ko ri ohun ti o nira lati gba pe bẹ ni. Lakoko apero kan, professor Moore sọ wipe: Nitoripe ipo ọlẹ enia

- (1) *The Developing Human*, Moore and Persua, 5th ed, P.9
- (2) Orisun asoye yi ni *This is the thruth* (videotape). Jowo be aaye yii wo: www.islam-guide/truth for a copy of this videotape or to view clips of professor Keith Moore's comments online
- (3) *This is the Truth* (videotape).

jẹ ohun ti o daju, nitori ọna abale-abale iparada lakoko idagbasoke, wọn ti da laba pe ilana titun nipa ipin ni lati gberu pelu lilo awọn ọrọ ti Al-Qur'an darukọ ati Sunnah (ohun ti Muhammad s.a.w sọ tabi ti o şe ati ohun ti wọn şe loju re). Ilana ti a da laba jẹ ohun ti o rorun. O si kun gan, o si tun şe dede pelu imọ ọlẹ ti ode oni. Pelu afiyesi nla ati arojinlẹ nipa Al-Qur'an ati Hadeeth (ohun ti Muhammad s.a.w sọ tabi ti o şe ati ohun ti wọn şe loju re) nkan bi ogorun ọdun merinla: oti fi ilana si ipin awọn ọlẹ enia han ti o si jẹ ohun ti o şe ni lemọ latigba ti wọn ti kọ sinu iwe iranti ni ogorun ọdun keje A.D. Bi o tilẹ jẹpe Aristotle, eniti o da imọ idagbasoke ọlẹ silẹ (The science of embryology) jẹ ki o ye wa pe ọlẹ adie ndagbasoke ni awọn ipo latari iwadi re nipa awọn eyin adie ni ogorun ọdun-kerin B.C. şugbọn ko şe alaye kankan nipa awọn ipo yi. Gegebi bi wọn ti şe mọ ninu imọ. Idagbasoke ọlẹ (the history of embryology), diẹ na ni wọn mọ nipa ipo ati ipin ọlẹ enia titi di twentieth century. Fun idi eyi, awọn apejuwe nipa ọlẹ enia ninu Al-Qur'an ko da lori imọ ti (science) nkan bi ogorun ọdun meje. Oye kan şoşo to ye fun ipari nipe: wọn sọ awọn apejuwe yi kalẹ fun Muhammad (s.a.w) lati ọdọ Olohun ko le mọ ẹkun re re awọn alaye wonyi nitoripe alaimooko-mooka ni ti ko si ẹko kankan fun un nipa imọ ijinle (science).¹

B) Al-Qur'an ati awọn Oke giga:

Iwe kan wa ti akole re nje ile (earth) o jẹ iwe ipile fun ijuwe ni opolopo awọn ile ẹko giga lagbaiye. Okan ninu awọn meji ti wọn kọ iwe na ni professor Frank Press. O jẹ onimoran ti imọ ijinle (science) si aare orile ed e America (U.S) latehinwa president Jimmy Carter, atipe ọdun mejila ni o fi jẹ olori fun awujo yi: The National Academy of Sciences, ni Washington D.C. Iwe re yi sọ bayi pe: Awọn oke giga ni awọn gbongbo kan labẹ.² Wọn si ti ri awọn gbongbo na mọ abẹ ile jijin. Bayi ni awọn oke yi şe ni aworan ti o da bi eekan .(wo aworan aperi 7, 8. ati 9).

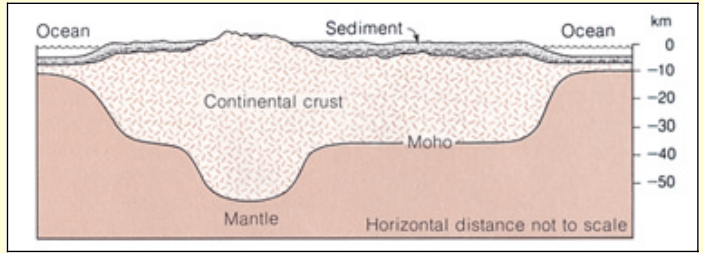
Bayi gan ni Al-Qur'an na şe juwe awọn oke. Olohun nsọ ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Nje awa ko ni a şe ile ni titẹ. Ati awọn oke ni eekan?”
(Qur'an 78:6-7)

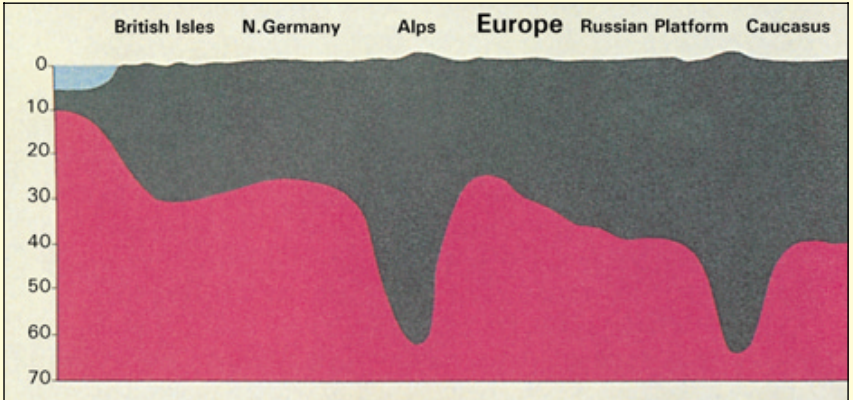
(1) *This is the Truth* (videotape). See footnote no. 2, p. 10.

(2) *Earth, Press and Siever*, p. 435. Also see *Earth Science*, Tarbuck and Lutgens, p. 157.

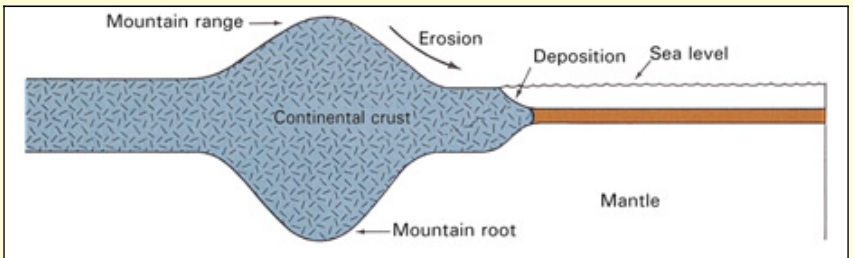
Apẹẹrẹ 7:
awọn oke
ni awọn
gbongbo jijin
labele (Earth
press and
sieves. P.413)



IPIN KINNI
DIẸ NINU AWỌN ẸRI FUN
OTITỌ ISLAM

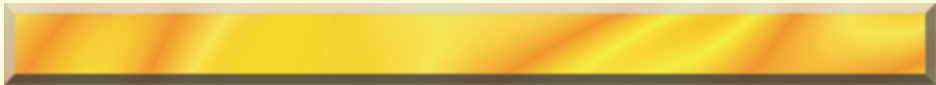


Apẹẹrẹ 8: ipin ilana: awọn oke da gege bi awọn eekan, wọn ni awọn gbongbo jijin labele. (Anatomy of the earth, Cailleux, p.220).S



Apẹẹrẹ 9: apejuwe miran ti o fi han bi awọn oke se da gege bi eekan nibi aworan, nitoripe wọn ni awọn gbongbo jijin. (Earth Science. Tarbuck and Lutgens, P.158)

Awọn imọ ti ilẹ (Earth Science), ti igba lode ti fi rin lẹ wipe e awọn oṣẹ ni awọn oke ni awọn gbongbo jijin labele (wo apere 9) atipe awọn gbongbo yi to ilopo-ilopo giga awọn oke



lori ilẹ.¹ Nitori gbolohun ti o fi nye julọ lati fi juwe awọn oke lori ipilẹ ọrọ yi na ni gbolohun (eekan) nigbati eekan ti o fẹṣe mulẹ daada ti sapamọ si abẹ ilẹ.

Itan nipa imọ (science) nsọ fun wa pe ero ti awọn oke ti o ni awọn gbongbo jijin, wọn ṣe sọ di mimọ ni ọdun 1865 nipasẹ amoye nipa awọn irawọ ti ọba, Sir George Airy.²

Awọn oke ko oripa pataki. Lati mu epa ilẹ duro.³ Nitori awọn ni ko je ki ile o mi. Ọlọhun nsọ ninu Al-Qur'an bayi pe:

“O si fi awọn oke si ori ilẹ ki o ma ba mi mọ nyin.....”
(Qur'an 16:15)

Peḷu bi ero ti ode oni “tectonics” ti nsọpe wipe awon oke nṣiṣẹ lati ba le di ilẹ mu. Imọ yi nipa ipa ti awon oke nko lori ilẹ geṣe bi olu-di ilẹ mu. Won ko ti gbọ agbọye re ayafi latari aworan awo tectonics lati nkan bi ọdun 1960's.⁴

Njẹ ẹnikan lakoko aiye Anabi Muhammad (s.a.w) mo aworan otito nipa awon oke? Njẹ ẹnikan tie woye pe oke nlanla giga ti o nwo ni iwaju re beṣe naa ni o se ga lo si inu ilẹ ti o si ni gbongbo labe, geṣe bi awon oni-mimọ (scientists) se ntenumọ? Imọ nipa abẹ ilẹ ni ode oni (modern geology) na fi eṣe otito awon Ayah Al-Qur'an naa mulẹ.



-
- (1) *The Geological concept of Mountains in the Qur'an*. El-Naggar.P5
 (2) Eath, press and Siever, P.435. Also see *the Geological Concept of Mountian in the Qur'an* P.5
 (3) *The Geological Concept of Mountains in the Qur'an*, P.44-45
 (4) *The Geological Concept of Mountains in the Qur'an*, P.5

C) Al-Qur'an ati işedale agbaiye:

Imo nipa agbaiye ti igba lode, eyi ti o je ifojusi nibe ati ti ero nfi-han kedere pe nigbakan ri, ko si ohun ti nje agbaiye afi kurukuru latari eefin (a cloud of smoke) (i.e an opaque highly dense and hot gaseous composition).¹ Eyi ni okan ninu awon ibere imo-agbaiye ti igba lode. Awon onimimo (scientists) igba ode oni le woye si awon irawo titun ti won nkojo latari efin yi. (wo aperi 10 ati 11). Awon irawo ti o nmoje ta nri ni alaale won dagege bi agbaiye lapapo ninu efin yi. Olohun so ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Lehinna o gbero lati da Sanma o si je efin.....)

(Qur'an 41:11).

Nitori ile ati awon sanma loke (oorun pelu osupa ati awon irawo pelu awon irawo ti won rogbayika orun, ati ilana awon irawo....) won kojipo latari efin yi kanna. A pinnu pe ile ati awon sanma je ohun ti o ti wa papo ri. Lehin na won ya sootooto latari efin yi kanna. Olohun naa so ninu Al-Qur'an bayi pe :

“Awon eniti o se aigbagbo ko ri i ni pe dajudaju sanma ati ile mejeji je ohun ti o papo?.....)

(Qur'an 21:30)

Dr. Alfred Kroner je okan ninu awon olokiki oni-mimo nkan ti owa labe ile (geologists) lagbaiye. O je professor nipa geology osi tun je oga fun eka ti imo ijinle department of geology ni ile eko giga The institute of Geosciences, Johannes Gutenberg university, Mainz, ni orile ede Germany. O so pe: awa nro pe nibo ni Muhammad (s.a.w) ti mu awon imo yi wa? Mo woye pe ko le rorun fun un lati mo nipa awon onimimo gege bi isedale agbaiye, nitoripe awon onimimo (scientists) sese jagbon re ni nkan bi awon odun die shehin ni, pelu iranlowo awon ilana irinse tigbalode.² O tun so bayi pe: dajudaju enikan

(1) *The First Three Minutes, a Modern View of the Origin of the Universe*, Weinberg, pp. 94-105.

(2) The source of this comment is *This is the Truth* (videotape). Visi www.islam-guide.com/truth for a copy of this videotape or to view the video clips of Professor Alfred Kroner's comments online.

Apeṛe 10: irawo titun kan ma nkojopo latari kurukuru ti gas ati eekuru (nebula), eyi ti o je pe ohun ni okan ninu awon iyoku ti "efin"eyi ni isedale gbogbo agabiye (The space Atlas, Heather and Hen best, p.50)



Apeṛe 11: lagoon nebula je kurukuru ti gas ati eekure niwon imole ogota odun (60) ni ti diameter. It is excited by the ultraviolet radiation of the hot stars that have recently formed within it's bulk. (Horizons, Exploring the universe, seeds, plate 9, from association of universities for Research in Astronomy. Inc)

ti ko mọ nkankan nipa nuclear physics nkan bi ọgọrun ọdun-merinla sehin ko le rọrun, gege bi mo se ro, ko wa ni ipo kan ti o rọrun fun un lati jagbon ninu iye re, lapejuwe, pe ile ati sanma ni isedale kanna.¹

D) Al-Qur'an ati opolo enia :

Olọhunso ninu Al-Qur'an nipa okan ninu awon alaburu alaigbagbo eni ti o ko fun Anabi Muhammad (S.A.W) lati kirun ni Kaaba;

(Oro ko ri be, tiko ba siwo, dajudaju A o fi aoso (naseyah) re wo o. Aoso (naseyah) ori opuro, eleshe.) (Quran,96;15-16)

Nitori kinni Al-Quran se juwe aoso ori gege bi opuro ati eleshe? Kini idi re ti Al- Quran ko fi so pe enia yen gangan ni opuro ati eleshe? Kini ibatan laarin aoso ori oun iro ati eshe?

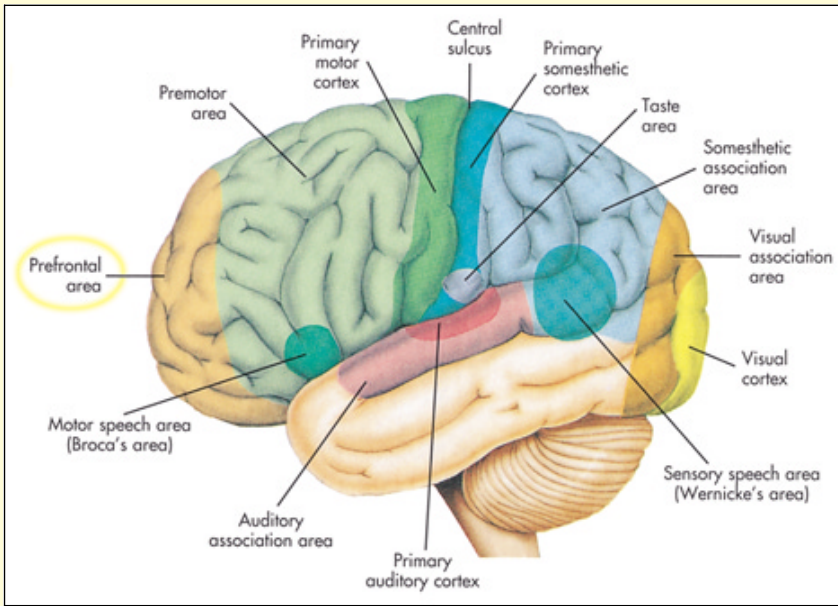
Bi a ba si agbari nibi aoso ori, a ori aye kan ti o siwaju aye ibi ti opolo wa (wo aperc 12). Kini imo- physiology so fun wa nipa agbara aye yi? Iwe kan ti akole re nje "*Essentials of Anatomy and physiology*" nsọ nipa aye yi; "Iyipopada ati imotele lati gbero ati bere awon ishipopada ohun ti o sele ni apakan iwaju ati isale eti (the perforital area). Eleyi ni agbegbe ibalapo opolo.....).² Be gege ni iwe na tun nsọ pe; ni ibatan si awon irin re nibi iyipopada, aye ti o siwaju aye ibi ti opolo wa yi ni agbedemiji agbara fun ifinran.....).³

Nitorinaa, aye ti opolo yi ni lati dahun fun ero oun iyipopada ipilese iwa daada ati eshe o si tun duro fun iro-pipa ati ododo sisọ. Bayi, o ye lati juwe aoso ori gege bi opuro ati eleshe, nigbati enikan ba pa iro tabi o se eshe, gege bi Al-Qur'an se so: **(.... Aoso (naseyah) ori opuro, eleshe).**

(1) *This is the Truth* (videotape).

(2) *Essentials of Anatomy & Physiology*, Seeley and others, p. 211. Also see *The Human Nervous System*, Noback and others, pp. 410-411.

(3) *Essentials of Anatomy & Physiology*, Seeley and others, p. 211.



Apeṛe 12: Functional region of the left hemisphere of cerebral cortex. The prefrontal area is located at the front of the cerebral cortex, (Essentials of Anatomy & physiology. Seeley and others. P.210).

Awon onimo scientists sese jagbon awon oye yi nipa aye ti o siwaju opolo ni nkan bi ogota odun (60) sehin, gegbebi professor Keith L. Moore ti se alaye.¹

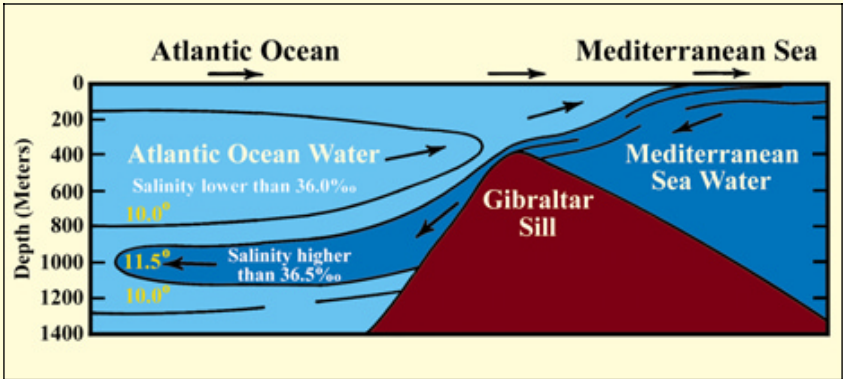
E) Al-Qur'an pelu awon okun ati awon odo :

Imo Science tigbalode ti jagbon re pe, ni awon aye ti odo meji ototo ba ti san pade, aala kan wa larin won. Aala yi pin awon odo meji naa si meji sibesibe odo koakan ni iwon otutu tabi oru tire, oni iyo ati kiki². Lapeṛe, omi Mediterranean sea je ohun ti o lo-wowo, ni iyo ti o situn kere ju ni kiki ti a ba fi we omi ti Atlantic ocean. Nigbati omi Mediterranean sea ba wonu Atlantic ocean lori oke Gibrater sill, yio rin opolopo ogorun iwon ninu Atlantic ocean niti jijin niwon 1000 meters pelu lilowowo re,

(1) *Al-E'jaz al-Elmy fee al-Naseyah (The Scientific Miracles in the Front of the Head)*, Moore and others, p. 41.

(2) *Principles of Oceanography*, Davis, pp. 92-93.

oun iyọ ati ki kere ju ni kiki, omi Mediterranean sea duro şinşin ni jijin yi¹. (wo apẹrẹ 13).



Apẹrẹ 13: Omi Mediterranean sea gẹgẹ bi o şe nşan wọnu Atlantic ocean lori oke Gibraltar sill pẹlu liḷọ wọwọ rẹ, oun iyọ ati ni ki kere ju ni kiki, nitori aala ti o la wọn laarin. Awọn iwọn otutu tabi oru jẹ degrees Celsius © (Marine Geology, Kuenen, P.43, with a Slight enhancement).

Bi o tilẹjẹpe nibẹ naa ni awọn igbi omi nla wa, oun awọn işan odo ti o lagbara, awọn işan silẹ ninu awọn odo yi, wọn ko dapo tabi re koja ala yi.

Al-Qur'an iwe mimọ ti darukọ aala kan wa laarin awọn odo meji ti o şan pade ti wọn ko si re koja rẹ. Oḷohun naa sọ pe:

“On lo mu odo mejeji (oniyo ati aladun) şan pade ara wọn. Ti gaga kan mbẹ laarin awọn mejeji ti nwọn kosi da a koja” (Qur'an 55:19-20)

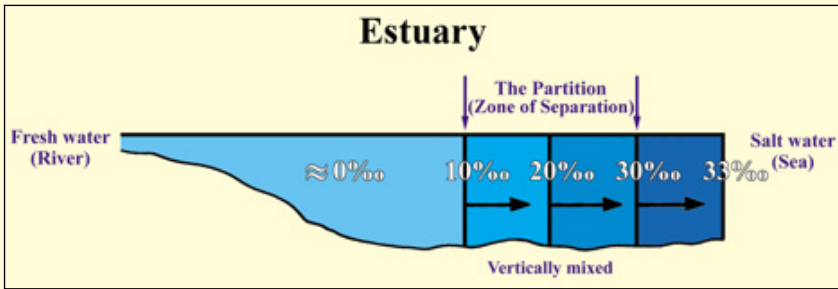
Şugbọn nigbati Al-Qur'an nsọrọ nipa gaga laarin omi aladun ati oniyo, o darukọ bibẹ ti ikele ati ala, Oḷohun sọ ninu Al-Qur'an pe:

“Atipe ohun ni Eni ti o mu awọn odo meji şan ọkan dun o tutu, ikeji ni iyọ o si muro, o si fi gaga si arin awọn mejeji ti a fi di wọn mọ” (Qur'an 25:53).

(1) *Principles of Oceanography*, Davis, p. 93.

Ènikan le bere pe, nitori kinni Al-Qur'an fi daruko ikele nigbati nsoro nipa gaga laarin omi aladun ati oniyo, sugbon ko daruko re nigbati nsoro nipa gaga laarin awon odo mejeji?

Imo (science) tigbalode ti sawari re pe ni enu ija omi, nibiti omi aladun ati oniyo ti san pade, ipo na yatodi si eyi ti won ri ni awon aye ti awon odo meji ti won san pade. Won sawari re pe ohun ti o se iyato laarin omi aladun ati oniyo ni enu ija omi ni "pyenocline zone with a marked density discontinuity separating the two layers"² Ikele yi ni iyodi ti o yatodi si ti omi aladun ati omi oniyo¹. (wo apere 14)



Apere 14: Longitudinal section nse ifihan iyodi (parts per thousand ‰) ni enu ija omi. Ale ri ikele na laarin omi aladun ati oniyo. (Introductory oceanography, Thurman, P.301 with a slight enhancement)

Laife yi naa ni won se jagbon ekoyi, pelu lilo awon irinse tigbalode lati fi se osuwon iwon otutu tabi oru, oun iyodi ati kiki pelu (oxygen dissolubility) ati bebe lo. Oju enia lasan ko le ri iyatodi ti o wa laarin awon odo meji ti o san pade, awon odo mejeji farahan si wa gege bi okansoso. Bakanna oju enia ko le ri ipin omi ni enu ija omi sinu awon ipin meta. Omi aladun, omi oniyo ati ikele. (zone of separation)

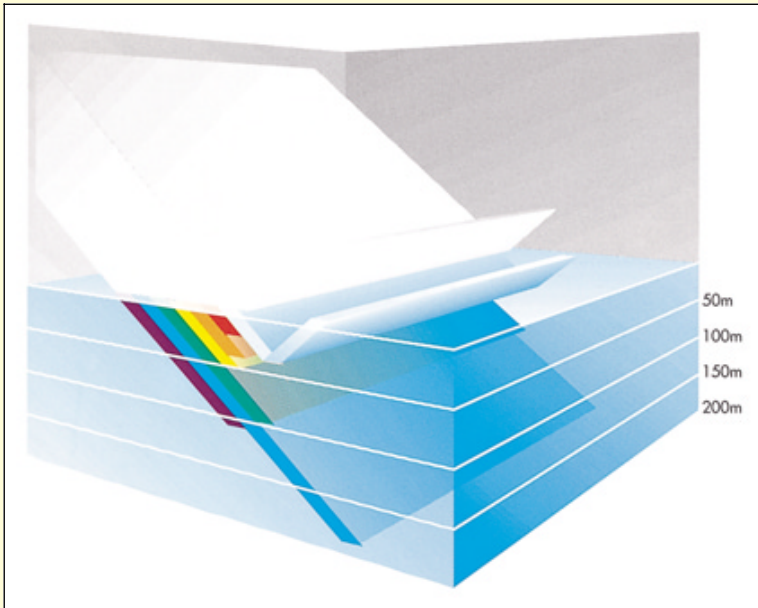
- (1) *Oceanography*, Gross, p 242. Also see *Introductory Oceanography*, Thurman, pp. 300-301.
- (2) *Oceanography*, Gross, p. 244, and *Introductory Oceanography*, Thurman, pp. 300-301.

F) Al-Qur'an pelu awon Ibudo ati awon Igbi omi:

Olohun so ninu Al-Qur'an bayi pe:

‘Tabi o dabi okunkun kan ninu ibudo ti o jin igbi kan nbo o ni oke re ani igbi kan ti esu ojo mbe l’oke re. Awon okunkun biribiri ti apakan won mbe lori apakan, nigbati oun ba mu owore jade ko ni le ri i....’ (Qur’an 24:40)

Ayah yi ndaruko okunkun ti o wa ninu awon ibudo ati agbami okun, ko da nigbati enia ba mu owore jade ko ni le ri i. Okunkun ninu awon ibudo ati okun nla to nkan bi iwon ogorun meji jijin (200 meters) ati labẹ. Ni iwon jijin yi, ko fe si imole kankan (wo apere 15). Labẹ nkan bi iwon egberun kan jijin (1000 meters) ko si imole kankan rara.¹ Awon



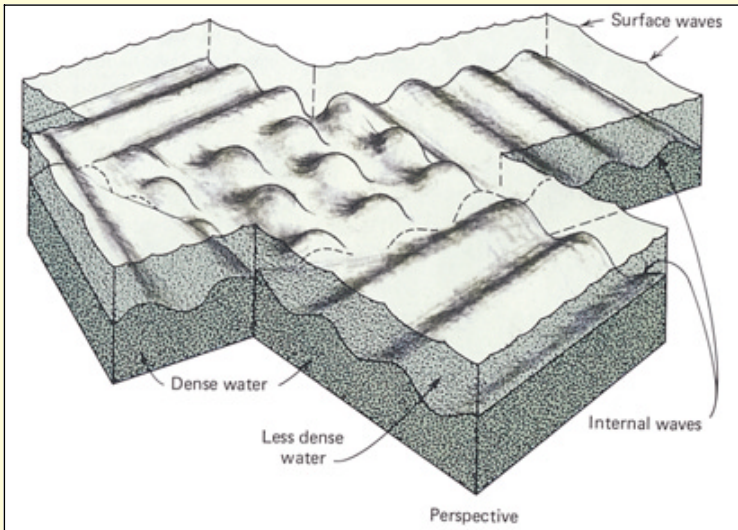
Apere 15: Iarin 3 ati 30 percent ni imole ti ooran tan si oju odo. Nigbana nkan bi awon awo meje ti imole spectrum je ohun ti won ti fa-mu leyọ kọkan niwon ogorun meji (200 meters) akoko, a fi bi imole waji (blue light) . (oceans, Elder and Pernetta, P.27).

(1) *Oceans*, Elder and Pernetta, p. 27.

enia ko ni agbara lati wẹ ninu owi ju iwọn jijin ogoji (40 meters) lo lalaisi iranlọwọ ọkọ oju omi tabi akanṣe ipese. Awọn enia ko le pe ninu agbami okun ti o ṣokunkun ti o tun jinlẹ, bi iwọn ọgọrun-meji (200 meters) jijin, laisi iranlọwọ nkankan.

Awọn onimimọ (Scientists) ṣeṣe jagbọn okunkun yi laipe yi ni, peጅu ilana awọn akanṣe ipese ati ọkọ oju omi eyiti o jẹ ko rọ wọn lórun lati wẹ ninu awọn agbami okun jijin.

Yio rọ wa lórun lati gbọ ye latari awọn gbolohun ọrọ Al-Qur'an nibi Ayah ti o ti ṣaju, "..... ninu ibudo ti o jin ti igbi kan nbo o ni oke re, (ani) igbi kan ti eṣu ojo mbe l'oke re....." eyi ti o jẹ pe omi ti awọn odo jijin ati okun nla ti igbi kan nbo o ni oke re, ati l'oke awọn igbi yi awọn igbi miran tun nbe l'oke re, o ti fi oju han kedere pe awọn igbi ẹlekeji ni awọn igbi ti a nri ni oju omi, nitori pe Ayah Al-Qur'an ndaruko pe l'oke awọn igbi elekeji ni awọn eṣu ojo wa. Sogbọn kinni a mọ nipa awọn igbi alakoko? Awọn onimimọ (Scientists) ṣeṣe jagbọn e laipe yi nipe awọn igbi kan ninu omi eyiti " o ṣeጅ lori kiki larin awọn epo ti awọn kiki loriṣiriṣi. (wo apere 16). Awọn igbi omi tinu



Apere 16: Awọn igbi inun omi laarin awọn epo ti omi ti awọn kiki loriṣiriṣi. Okan ki (eyi to reጅju) ekeji jẹ ohun ti kiki e fi nkere julọ (eyi to fi nleke.) (oceanography, Gross, P.204).

(1) *Oceanography*, Gross, p. 205.

nbo omi awon odo jijin ati okun nla Nitori pe awon omi jijin ni kiki kan ti fi nga ju awon omi oke won lo. Awon igbi omi tinu se se gege bi awon igbi omi ode o le fonka gege bi awon igbi omi ode. Awon igbi omi tinu wonyi enia ko le fi oju lasan ri i, sugbon won le wa ri nipase afiyesi iwon otutu tabi oru abi awon iparo iyo ni ipo pataki kan¹.

G) Al-Qur'an ati awon esujo (kurukuru):

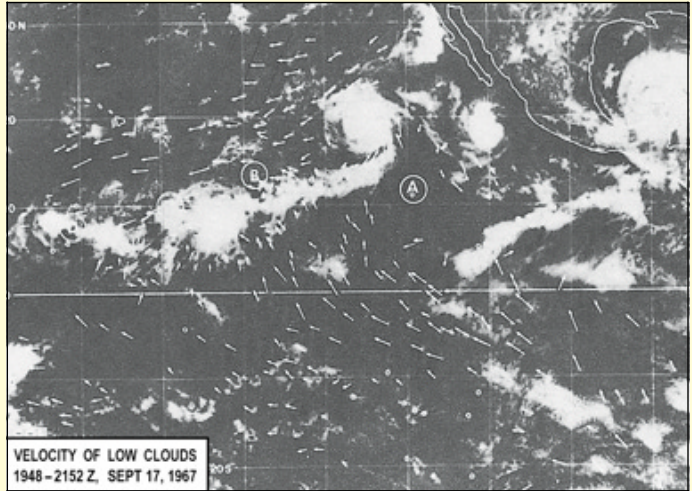
Awon onimimo (Scientists) ti woye si orisirisi awon kurukuru won si ti so di otito pe awon esujo je ohun ti o kojopo ti o si tun ya aworan gege bi awon ilana pataki ati awon igbese ti o daju ti o si so papo mo awon orisirisi okun kan pato niti afefe ati awon kurukuru.

Okan ninu awon eya ti esujo nje kurukuru cumulonimbus (The cumulonimbus cloud). Awon onimimo (meteorologists) ti woye si bi awon kurukuru cumulonimbus se kojopo ati bi won se mu ojo jade ti ninu yinyin ati ara.

Won si ti ripe awon kurukuru cumulonimbus ntele awon igbese wonyi lati mu ojo jade:

1) Afefe nfe awon kurukuru: Awon kurukuru cumulonimbus nbere lati kojopo nigbati afefe ba nfe awon ege awon kurukuru kekere (cumulus clouds) si awon aye kan nibiti awon kurukuru yi o ti pade (wo apere 17 ati 18)

Apeere 17:
A w o r a n
satellite ti nse
ifihan awon
kurukuru ti
won nsun lo si
aye ipada, B,
C, ati D. Awon
ofa ntoka si
awon ona
afefe. (The
use of satellite
pictures in
w e a t h e r
Analysis and
forecasting;
Anderson and
other P.188)

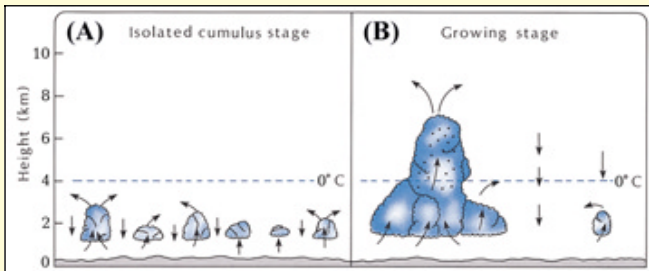


(1) *Oceanography*, Gross, p. 205.



Apẹrẹ 18: Awọn ege awọn kurukuru kekeke (cumulus clouds) ti wọn nsun lo si a je ipade nitosi ibiti o dabi pe ile ati orun pade, nibiti a ti le ri kurukuru cumulorimbus nla kan, (clouds and storms Ludlam, plate 7,4)

2) Isopọ: Nigbana ni awọn kurukuru kekeke nso mo ara won lati le di kurukuru nlanla kan¹. (wo awon apere 18 ati 19).

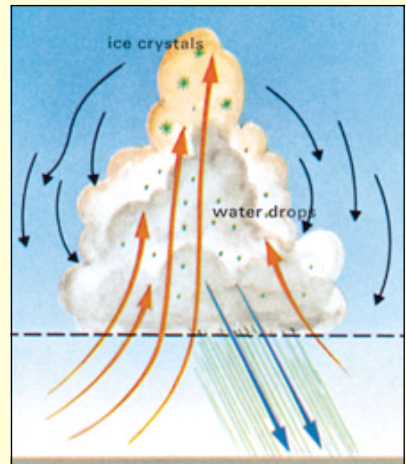


Apẹrẹ 19: (A) Awọn ege awọn kurukuru kekeke (cumulus clouds), (B) Nigbati awọn kurukuru kekeke ban so mo ara won, updrafts aarin kurukuru nla o lekun, nitorina kurukuru o si kojopo soke. Awon ekan omi ni won ntoka si nipase ami yi(*) (The Atmosphere, Anthes and others, P.269)

(1) See *The Atmosphere*, Anthes and others, pp. 268-269, and *Elements of Meteorology*, Miller and Thompson, p. 141.

3) **Ikojọpọ**: Nigbati awọn kurukuru kekeke ban so mọ ara wọn, updrafts arin kurukuru nla o lekun, updrafts nitori agbedemeji ti kurukuru jẹ ohun tio lagbara ju ti awọn tio wa nitosi lọ¹. Awọn updrafts yi nfa ki ara kurukuru ni lati dagba soke, nitorina kurukuru na ni lati kojọpọ s’oke (wo awọn aṣẹ 19 (B), 20 ati 21). Idagbasoke yi nfa ki ara kurukuru na sinu awọn agbegbe ti ayika rẹ fi ntutu julọ, nibiti awọn ẹkan omi ati yinyin o ti kojọpọ ti wọn o si bẹrẹ si ni dagba di nlanla. Nigbati awọn ẹkan omi ati yinyin yi ba di ohun ti o wuwo gan nitori ki updrafts ti o ni lati ran wọn lẹwọ, wọn yio bẹrẹ si ni jabọ latari kurukuru gẹgẹbi ojo oni yinyin ati bẹbẹ lẹ².

Aṣẹ 20: Kurukuru cumulonimbus kan. Lẹhin ti kurukuru ti kojọpọ s’oke, ojo njade lati arin rẹ, (Weather and Climate, Bodin, P.123)



Ọlọhun na nsọ ninu Al-Qur’an bayi pe:

**“Irẹ ko ri i nipe dajudaju Ọlọhun nda ẹsujọ
kaakiri lẹhinna yio papọ larin ara wọn, lẹhinna
yio wa gbe wọn si ori ara wọn, nigbana irẹ yio ri
ojo ti yio ma jade lati arin rẹ?.....” (Qur’an 24:43)**

Awọn onimimọ (meteorologists) ẹsẹ mọ awọn iro yi ni kinikini ni nipa ikojọpọ awọn kurukuru, pelu ogbon ati oye nipasẹ akanṣe ipese gẹgẹ bi awọn ọkọ ofurufu, oun satellites ati awọn computer ati awọn ipese miran lati

- (1) The updrafts near the center are stronger, because they are protected from the cooling effects by the outer portion of the cloud.
- (2) See *The Atmosphere*, Anthes and others, p. 269, and *Elements of Meteorology*, Miller and Thompson, pp. 141-142.



Apẹrẹ 21: Kurukuru cumulonimbus kan (A colour Guide to clouds, Scorer and Wexler, P.23)

fi woye si afẹfẹ ati ọna rẹ, lati fi wọn itutu ọrinrin ati awọn iyatọ rẹ wo, ati lati pinnu awọn idogba ati awọn iyatọ ti otutu ayika rẹ¹.

Lehin ti Ayah Al-Qur'an tio saju ti darukọ awọn kurukuru ati ojo, o tun nsoro nipa yinyin ati ara:

“.....Atipe yio ma sọkalẹ lati sanma ninu awọn ti o dabi apata ti yinyin mbẹ ninu rẹ, nitorina o si nmu lọba ẹniti o bafẹ, o si nşeri rẹ kuro fun ẹniti o ba fẹ, kikọ yanranyanran mọnamona rẹ fẹrẹ le fọ oju” (Qur'an 24: 43)

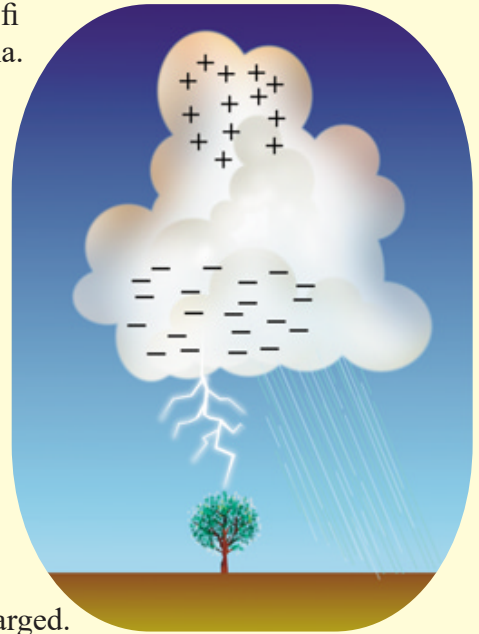
Awọn onimimọ (meteorologists) tiri wipe awọn kurukuru cumulonimbus, eyiti yio ro ọwara-ojo lati ara yinyin, eyiti giga rẹ to 25,000 si 30,000 iwọn eṣe (ft) (4.7) si (5.7) iwọn (miles)². O da bi awọn oke giga geṣe bi Al-Qur'an ṣe rohin rẹ: **“.....Atipe yio ma sọ (awọn kurukuru) kalẹ lati sanma.....”** (wo apẹrẹ 21).

(1) See *Ee'jaz al-Qur'an al-Kareem fee Wasf Anwa' al-Riyah, al-Sohob, al-Matar*, Makky and others, p. 55.

(2) *Elements of Meteorology*, Miller and Thompson, p. 141.

Ayah Al-Qur'an yi le mu ibeere kan jade. Nitori kinni Ayah na še nsò bayi: “Kikò yanranyanran mọnamọna rẹ” ni ti ijuwe si yinyin na? Njẹ eleyi ntumọ sipe yinyin jẹ oṣiṣẹ agba lati mu mọnamọna jade? Jẹ ki a wo iwe ti akole rẹ njẹ “meteorology today” nsò nipa eyi o nsò bayi pe kurukuru kan yio di ohun tio gba ina mọnamọna (electricity) s'ara bi yinyin ba jabọ lati agbegbe kan ninu kurukuru na ti awọn ẹkan omi ati omi didi. Bi awọn omi didi ba kọlura pẹlu yinyin kan, wọn yio da papọ latari ifarakanra wọn yio si da igbona tio pamọ kan silẹ. Eleyi jẹ ki ode ti yinyin gbona ju eyiti agbegbe omi didi lọ, ifarahan pataki kan ṣẹlẹ: awọn electrons nṣan latibi ohun ti o fi ntutu ju siha ohun tio fi ngbona.

Lati ihin lọ, yinyin na yio jẹ “positively charged”. Iru iyọrisi kanna yio ṣẹlẹ nigbati awọn ẹkan omi ba pade pẹlu yinyin kan ati awọn erun igi kekere ti “positively charged” omi didi yio tuka. Awọn ohun kikini yi wọn yio gbe wọn lọ si apakan loke niti kurukuru nipasẹ updrafts. Yinyin na tio wa ni ipo “negative charged” yio jabọ siha isalẹ ti kurukuru na, bayi ni ipin tio rẹlẹju nipa kurukuru yio jẹ negatively charged.



Awọn negative charges yi wọn yio ṣe gẹgẹ bi mọnamọna. A pinnu latori eyi pe yinyin o jẹ oṣiṣẹ agba lati mu mọnamọna jade.

Iwifun yi nipa mọnamọna jẹ ohun ti wọn ṣeṣe jagbọn rẹ. Titi di igba 1600 AD, awọn iro Aristotle nipa imọ (meteorology) jẹ ohun ti o ṣe pataki. Lapejuwe, o nsò bayi pe: Ayika nko awọn oriṣi nkan meji sinu nipa imi sita, tutu ati gbigbẹ. O situn sọ pe: ara jẹ ohun nipa ikọlura imi gbigbẹ pẹlu awọn kurukuru ti o jẹ aladugbo fun , atipe mọnamọna jẹ igbona ati ijona ti imi gbigbẹ

(1) *Meteorology Today*, Ahrens, p. 437.

lori aworan ina felefele ati aihan rere. Awon wonyi ni die ninu awon iro ti o gbajumo lori imo (meteorology) lakoko igbati Al-Qur'an sokale lati nkan bi ogorun-merinla odun sehin.

H) Asoye awon onimimo (Scientists) lori ise-iyanu ti imo ijinle (Science) nini Al-Qur'an:

Eyi ni die ninu awon asoye ti awon onimimo (Scientists) lori awon ise-iyanu ti imo ijinle (Science) ninu Al-Qur'an mimo. Won mu awon asoye wonyi jade lati inu videotape ti akole re nje (This is the Truth). Ninu videotape yi, o roron lati ri ati lati gbo awon onimimo (Scientists) nigbati won nse alaye awon asoye wonyi. (Jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/truth fun eda videotape yi kan, tabi ki o sijuwo ni online, tabi ki o bojuwo videoclips ti awon asoye wonyi ni online.

1) D.r T. V. N Persuad je professor nipa Anatomy, o tun je professor ti Pediatrics ati ilera omode, ati professor nipa Obstetrics, Gynecology, ati Reproductive Science ni ile eko giga fasiti ti Manitoba, Winnipeg, Manitoba, ni orile-ede Canada. Nibe na ni o ti di Alaga ti Department nipa Anatomy fun odidi odun merindinlogun (16). O si je gbajumo ni ona re. O tun je olukowe ati alatunse fun awon iwe 22 atipe o ti te iwadi ti o le ni 181 fun awon imo (science) jade. Ni odun 1991, o gba ebun ti o fi ntobi julio ti won fi ta lore ni ona ti anatomy ni orile-ede Canada. Ohun na ni J.C.B o je ebun kan ti o fi ntobi julio lati ijo Canadian Association of Anatomists, nigbati won bi i nipa awon ise-iyanu ti imo ijinle (Science) ninu Al-Qur'an mimo eyiti o se iwadi nipa re, o so awon asoye wonyi: ona ti o gba tumo si mi nipe dajudaju Muhammad (s.a.w) enia bi ti wa ni o je. Ko mooka, kosi mooko. Ni ododo, alaimooko mooka ni o je. Atipe a nsoro niwon ogorun odun mejila sehin (loolobayi ogorun odun merinla):

O ni enikan ti o je alaimooko-mooka ti o si nsoro awon ohun ti o je iyalenu tooto nipa eda ti imo ijinle (Science). Atipe emigege bi enikan ko roron fun mi lati ri pe bawo ni eleyi se le je irin-nako lasan. Nibe na ni awon orisirisi isedeede atipe emigege bi D.r Moore. Ko ni mi lara lati wipe eleyi je agbara ti Olahun ti o se amona re lo sibi awon eko wonyi.

(1) *The Works of Aristotle Translated into English: Meteorologica*, vol. 3, Ross and others, pp. 369a-369b

Paapa Professor Persuad ti darukọ ọpọlọpọ awọn Ayah ti Al-Qur'an ati awọn ọrọ Annabi Muhammad (s.a.w) ninu apakan awọn iwe rẹ, o si tun ti ṣalaye ọpọlọpọ awọn Ayah Al-Qur'an yi ati awọn ọrọ Annabi Muhammad (s.a.w) nibi ọpọlọpọ awọn apero.

2) D.r Joe Leigh Simpson jẹ alaga ti Department nipa Obstetrics ati Gynecology, o si tun jẹ professor ti Obstetrics ati Gynecology, ati professor fun Molecular ati Human genetics ni Baylor College of Medicine, Houston, Texas, ni orile ede U.S.A. latehinwa, o jẹ professor nipa Ob-Gyn ati alaga ti Department fun Ob-Gyn ni ile ẹkọ giga fasiti – University Of Tennessee, Memphis, Tennessee, ni orile ede U.S.A. bakanna o jẹ aarẹ fun ijo yi The American Fertility Society. O si ti gba awọn ẹbun oriṣiriṣi, ninu rẹ ni atiri ẹbun ijo The Association of professor of Obstetrics and Gynecology o jẹ ẹbun ti o fi ngbajumo julọ ni ọdun 1992. Professor Simpson woye si awọn ọrọ Annabi Muhammad (s.a.w) mejeeji wọn yi:

{Dajuadaju ẹnikọọkan ninu nyin wọn o ko iṣe-ẹda rẹ jọ si inu iya rẹ fun ogoji ojo....}¹ ati ọrọ rẹ ti o ni

{Ti ogoji ojo-meji ba rekoja lori ọlẹ, Ọlọhun yio ran Angel kan si i, ẹniti yio ya aworan rẹ yio si da igbọran rẹ, ati iriran rẹ, ati awọ ara rẹ, ati ẹran ara rẹ pẹlu awọn egungun ara rẹ....}²

O si tun woye si awọn ọrọ Annabi Muhammad (s.a.w) mejeeji yi dada, pẹlu ifiyesi i pe akoko ogoji ojo-meji ko ipa pataki nipa ipilẹṣe ati iṣeṣeṣe ti awọn ọrọ Annabi Muhammad (s.a.w). Nigbana, lakoko apero kan, o ṣalaye awọn iro wọnyi:

Nitorina awọn Hadith Annabi Muhammad (s.a.w) mejeeji eyiti a ti fiyesi o ti pese nkan pataki fun wa nipa agbara idagba soke ti ọlẹ ṣiwaju ogoji ojo. Bakanna, wọn ti darukọ nkan afiyesi yi, mo ro pe, awọn olusoro meji miran ti darukọ rẹ larọ oni

(1) Muslim ni ogba wa, #2643, ati Al-Bukhari, #3208, fiyesi: ohun to wa larin awon ami Pataki meji yi (.....) ninu iwe yi itumo lason lo je fun ohun ti Annabi Muhammad (s.a.w) so. Tun fiyesi pe amim (#) ti won lo ni isale iwe yi, nitori si iye Hadeeth Annabi Muhammad (s.a.w).

(2) Muslim ni o gba wa, #2645

Ko rorun ki awon Hadith mejeji yi o ni ipile ti imo ijinle (science) eyiti o gbajumo lakoko kiko re... mo ro pe ko ni si ikolu laarin imo ati esin atipe o rorun fun esin lati samona imo (science) nibi awon afiyesi ti imo ijinle (science) lorisirisi. Awon orisirisi imo ti fi oju han ninu Al-Qur'an lati nkan bi opolopo ogorun odun sehin, ti otito re si fi ese mule lehin igbana, leyiti yio ma fi i rinle pe dajudaju Al-Qur'an je ohun ti o sokale lati odo Olohun.

3) Dr. E. Marshsall Johnson je professor agba nipa Anatomy ati Developmental Biology ni ile eko giga, Thomas Jefferson University, Philadelphia, Pennsylvania, ni orile ede U.S.A. O sise nibe fun odidi ogun odun ati meji (22 years) gege bi professor nipa Anatomy ati alaga ti Department nipa Anatomy, o si tun je alakoso fun ile eko Daniel Baugh Institute. O si je aare fun ijo The Teratology Society. D.r Johnson ti ko awon iwe ti o le ni igba (200). Ni odun 1981, lakoko apero elekeje ti ogun (The Seventh Medical Conference) Dammam, ni orile ede Saudi Arabia, professor Johnson so lakoko ti o nse alaye iwe iwadi re bayi pe:

“Ni kukuru: Al-Qur'an njuwe yatso si idagbasoke ti aworan ode nikan, sugbon o ntenumo awon ipo ti inu, awon ipo inu ole, nipa ise eda re ati idagbasoke re, o tun ntenumo awon isele pataki ti imo ijinle (science) tibalode se mo nipa re”

O tun so bayi pe: “Gege bi onimimo (scientists) o rorun fun mi lati ba awon ohun ti mo le fi oju nikan ri lo. O tun rorun fun mi lati mo imo ise eda ole (embraology) ati imo isemi ti idagbasoke (Developmental Biology). Mo si tun le mo awon oro ti won tumo fun mi lati inu Al-Qur'an. Gege bi mo ti juwe sehin, ti mo ba gbe ara mi si akoko igba na, ti mo si mo ohun ti mo mo loni, ti mo si tun njuwe awon nkan, yio ni mi lara lati juwe awon nkan ti won juwe sinu Al-Qur'an. Emi ko ri eri fun un lati mu ni eke pe dajudaju Muhammad (s.a.w) ni lati gberu awon eko wonyi lati aye kan. Nitorina, emi ko ri nibi ohun ti yio ma kolu iro pe dajudaju agbara Olohun wa ninu ohun ti o fi ro Annabi Muhammad (s.a.w) lorun latiko”¹

4) D.r William W.Hay je gbajumo onimimo kan nipa imo ti odo (Marine Scientist). O je professor nipa imo nkan ti nbe ni inu ile (Geological Sciences) ni ile eko giga fasiti “University of Colorado” Bouider, Colorado, ni orile ede U.S.A. Latehinwa o je olori fun ile

(1) Annabi Muhammad (s.a.w) je alaimoko-moka, sugbon o pe Al-Qur'an ni apeko fun awon ojuga re o si pa die ninu won lase lati ko o sile.

iwe Rosential School of Marine and Atmospheric Science ni ile ẹkọ giga fasiti “University of Miami” Miami Florida, ni orile ede U.S.A. Lẹhin ifirowero kan pẹlu professor Hay nipa awọn iro ti Al-Qur’an darukọ nipa awọn odo eyiti wọn sẹsẹ jagbọn rẹ laipe yi. O sọ bayi pe:

“Mo ripe o jẹ ohun ti o ya ni lenu pe iru awọn ẹkọ yi wa ninu awọn iwe atijọ ataiyebaiye Al-Qur’an mimọ, emi ko ni ọna ti mo le fi mo ibiti awọn ẹkọ yi wa, sūgbọn mo ro pe o jẹ ohun iya lenu pe awọn ẹkọ yi wa nibẹ atipe iwadi yi jẹ ohun ti yio sẹ jagbọn rẹ, ati mimọ itumọ apakan ninu awọn ọrọ na” Nigbati wọn bere lẹwọ D.r Hay pe kinni o le jẹ orisun Al-Qur’an. O wipe: “Oda o, emi ri dajudaju pe o gbọdọ jẹ Olohun”

5) D.r Gerald C. Goeringer jẹ alakoso ati professor nipa Medical Embryology ni Department nipa cell Biology, ni ile ẹkọ ti oogun, Georgetown University, Washington. D.C, ni orile ede U.S.A. Lakoko ipero Saudi ẹlẹkẹjọ ti imọ ijinlẹ oogun “The Eighth Saudi Medical Conference’ ni Riyadh, ni orile ede Saudi Arabia, professor Goeringer la awọn ọrọ wọnyi lẹsẹsẹ nigba ti o nse alaye iwe iwadi rẹ:

“Apakan ninu awọn Ayah Al-Qur’an ko awọn apejuwe kikun jọ sinu fun idagbasoke enia latigba ti atọ ọkunrin ba ti dapọ mọ ti obinrin titi ti wọn o fi sẹda orikerike ara rẹ ti wọn yio si fi bi i si aiye. Ko si akosilẹ gidi kan siwaju igbana. Nibi ihan ati pipe ti idagbasoke enia nibi ipin ati terminology pẹlu apejuwe. Ni ọpọlọpọ igba, ti ki ba tiẹ sẹ gbogbo rẹ. Dajudaju igba apejuwe yi ti siwaju ọpọlọpọ ọgọrun ọdun ohun ti wọn ti kọ silẹ nipa awọn ipo orişiriş ti o wa fun ọlẹ enia ati nipa idagbasoke ọlẹ ninu awọn iwe ti imọ ijinlẹ (science) atijọ ataiyebaiye.

6) D.r Yoshihide Kozai jẹ professor agba ni ile ẹkọ giga fasiti “Tokyo University” Hongo. Tokyo, ni orile ede Japan, o si tun jẹ alakoso fun ijọ The National Astronomical Observatory, Mitaka, Tokyo, ni orile ede Japan. O si so bayi pe:

“Iyalenu nla lo jẹ fun mi lati ri iro otitọ nipa ẹkọ ti awọn irawọ ninu Al-Qur’an, awa gege bi amoye tigbalode nipa awọn irawọ a ti woye si ege kekere kan nipa aiye. A si ti ni arojinlẹ lori awọn iyanju fun oye nipa ipin kekere kan na. Nipasẹ lilo awọn telescopes. O rọrun fun wa lati ri ipin kekere kan nipa oju ọrun laini rori nipa agbaiye rara. Nitorina nipasẹ kika Al-Qur’an ati ipasẹ idahun si awọn ibeere na, mo ro pe o rọ mi lẹrun lati ri ọna ẹhin-ọla mi fun iwadi nipa agbaiye”

7) Professor Tejjat Tejasen je alaga ti Department nipa Anatomy ni ile ẹko giga fasiti “Chiangmai University” Chiang mai, ni orile ede Thailand. Teletele ri, o je olori fun Faculty of Medicine ni ile ẹko giga fasiti Kanna, Lakoko apero Saudi ẹlekeje ti ogun The eighth Saudi Medical Conference ni Riyadh, ni orile ede Saudi Arabia, professor Tejasan dide o si so bayi pe:

“Lati nkan bi odun meta sehin, mo di eniti o ni akolekan si Al-Qur’an, latari afiyesi mi ati ohun ti mo ti ko leko latibi apero yi, mo ni igbagbo pe gbogbo ohun ti won ko sinu Al-Qur’an lati nkan bi ogorun odun merinla sehin ni lati je ododo, leyi ti o rorun lati fi ese re mule pelu awon ilana ti imo ijinle (science). Nigbati o je pe Annabi Muhammad (s.a.w) ko moko ko si moka, Muhammad ni lati je ojise kan ti o mu otito yi wa fun wa, eniti won fi ranse si i gege bi imole kan nipase enikan ti o ye ni yiyan gege bi Eleda. Eleda yi ni lati je Olohun “Allah”. Nitorina, mo ro pe asiko ti to bayi lati so pe: La ilaha illa Allah, ko si eniti o ye lati ma foribale fun afi Olohun “Allah” *Muhammadur rasoolu Allah*, Muhammad (s.a.w) je ojise Olohun “Allah”. Ni igbehin, mo ni lati yin-in fun titayo ati asejori eto fun apero yi..... Mo si ti jere yatofun ti iro aworan ti imo ijinle (science) tabi ti esin nikan sugbon anfani nla fun ipade opolopo gbajumo ninu awon onimimo (scientists) ati imu opolopo ore titun ninu awon ti a se alabapade. Ohun ti o fi ntobi ju ninu gbogbo nkan ti mo ti je lere nipase wiwa si aye yi ni: *La ilaha illa Allah, Muhammadur rasoolu Allah*, atipe mo ti di okan ninu awon musulumi”

Lehin gbogbo awon awose ti a ti ri nipa awon ise-yanu ti imo ijinle (science) ninu Al-Qur’an mimo ati gbogbo awon asoye awon onimimo (scientists) lori re, je ki a bi arawa ni awon ibeere wonyi:-

- Nje awon ẹko ti imo ijinle (science) se jagbon re laipe ni awon ona orisirisi, won daruko re lasan sinu Al-Qur’an eyiti won ti sokale lati nkan bi ogorun merinla odun sehin?
- Nje o rorun ko se pe Muhammad (s.a.w) ni o ko Al-Qur’an yi tabi enia miran?

Idahun kan so so ti o ye ibeere yi ni pe Al-Qur’an yi ni lati je oro Olohun eyi ti o sokale lati odo Re.

{fun alekun awon ẹko ati awon oro tabi awon iwe ni online, tabi awon videotapes lori awon ise-yanu ti imo ijinle (science) ninu Al-Qur’an mimo, jowo beaye yi wo: www.islam-guide.com/science tabi ki o wo okan ninu awon ikojo ti a to lese se si oju ewe 108}

2) Ipenija Nla Lati Mu Surah kan Jade Gege bi Awon Surah ti Al-Qur'an mimo.

Olòhun na sò ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Bi ẹ ba si wa ninu iyemeji nipa ohun ti Awa sòkalẹ (Al-Qur'an) fun ẹrusin Wa (Muhammad) (s.a.w), nje, ẹ mu sura kan wa ti yio dabi re ki ẹ sipe awon ẹleri nyin ti ki ise Olòhun, bi ẹnyin ba je olotitọ. Şugbon bi ẹ ko ba se e, ẹ ki yio si le se e, nitorina, ẹ beru ina eyiti ikona re je awon enia ati awon okuta, a pa a lese fun awon alaigbagbo. Şe irohin idunnu fun awon ti won gbagbo ti won si nşise rere pe dajudaju ti won ni awon oğba idera (Al-janna) ti awon odo nşan nisale-sale re.....” (Qur'an 2:23-25).

Latigba ti won ti so Al-Qur'an kale, nkan bi oğorun merinla odun sehin, ko si enikan ti o ni agbara lati mu Surah eyokan soşo jade gege bi awon Surah ti Al-Qur'an nibi didara igbekale won, ati isoro didun won, ati didan won, ati isofin oğbon won, ati iro otitọ won, ati isotele ododo won ati awon orişirişi irohin miran ninu awon irohin pupo. Papa, Surah ti o fi nkere julọ ninu Al-Qur'an (Surah 108) je gbolohun mewa pere, sibesebe, ko si enikan ti o ni agbara lati koju ifijalo yi, nigbana tabi ni ojo oni.



Surah ti o fi nkere julọ ninu Al-Qur'an mimo (Surah 108) je gbolohun mewa pere, sibesebe, ko si enikan ti o ni agbara lati koju ifijalo na ti yio mu Surah kan jade gege bi awon Surah ti Al-Qur'an mimo.

nigbana tabi ni ojo oni.¹ Apakan ninu awon Larubawa alaigbagbo ti won je ota fun Muhammad (s.a.w) won ti danwo lati koju ifijalo yi lati fi idire mulẹ pe Muhammad (s.a.w) ki i se ojiṣe ododo, ṣugbon won kuna lati se be.² Ikuna yi ṣeṣe be bi o tile je pe otito nipe won so Al-Qur'an kale pelu ede won ati orisi iyato ninu ede na atipe awon Larubawa ni akoko Muhammad (s.a.w) je awon eniti o ni ebun oro sisọ ti won si ma nto awon orin ti o rewa ti o si tun darajulo jo, ti won nka titi di oni ti won si tun mo riri re.

3) Awon Asotele Bibeli Nipa Dide Muhammad (s.a.w) ti yio si je ojiṣe fun Islam.

Awon asotele ti Bibeli nipa bibo Annabi Muhammad (s.a.w) je eri fun otito Islam fun awon ti won ni igbagbo si Bibeli na.



Ninu Deuteronomi 18, Mose so pe Olohun so fun oun ‘Emi o o gbe woli kan dide fun won larin awon arakunrin won, bi iwọ; Emi o si fi orọ mi si i li ẹnu, ohun osi so fun won gbogbo eyiti mo palaṣe. Yio si se, eniti ko ba fetisi orọ mi ti ohun oma so li oruko mi, Emi o bere lowo re’ (Deuteronomi 18-19).

Latari awon ese Bibeli wonyi a pinnu pe ojiṣe na ninu asotele yi, o ni lati ni awon iwa meta wonyi:

- 1) Eyiti yio dabi Mose.
- 2) Eyiti yio wa ninu awon ara ti Israeli abi awon ara ti Ismaeli.
- 3) Eyiti Olohun yio fi awon oro Re si ojiṣe yi li ẹnu ohun yio si ma kede ohun ti Olohun npalaṣe.

Je ki a wadi awon iwa meteta won yi ni ekunre.

1- Wo Al-borhan fee oloom Al-Qur'an. Al-zarkarshy, vol.2, p:224

2- Wo Al-borhan fee oloom Al-Qur'an. Al-zarkarshy, vol.2, p:226

1) Ojiṣe kan geḡe bi Mose:

Ninu ohun ti o nira nipe ki a ri awon meji ninu awon ojiṣe ti won jora geḡe bi Mose ati Muhammad (A.S.W). Won fun awon mejeji ni ofin kikun ati akojo ofin eto aiye. Awon mejeji koju awon ota, won si bori won pelu awon ilana ti ise-iyanu. Won tewogba awon mejeji geḡe bi ojiṣe ati alase. Awon mejeji kuro lati ibi kan losi ibomiran nitori awon iro idite lati pa won, sugbon awon ijora larin Mose ati Jesu (S.A.W) ko se deede awon iro oke wonyi tabi awon iro miran ti o se pataki, geḡe bi ibi adanida tabi igbesi aiye ebi ati iku Mose ati Muhammad (A.S.W) sugbon yato fun ti Jesu. Papa, awon omoo lehin Jesu (A.S.W) bojuwo o geḡe bi omoo Olohun atipe ki i se ojiṣe lati odoo Olohun geḡe bi Mose ati Muhammad (A.S.W) se je ati bi awon musulumi se ni igbagbo pe Jesu (A.S.W) ojiṣe Olohun ni nitorina, isotele yi toka si Muhammad (A.S.W) ki i se Jesu, nitori pe Muhammad (A.S.W) jo Mose ju Jesu lo.

Bakanna, ti enikan ba se akiyesi lati inu ihin rere ti Johannu yio ripe awon Heberu nduro lati mu awon asotele meta ototo se: 1) Wiwa Jesu, 2) Bibo Elijah, 3) Wiwa ojiṣe. Eyi fi oju han latari awon ibeere meta ti won bere lowo Johannu (Baptist) na: **Eyi si li eri Johannu, nigbati awon ju ran awon alufa ati awon omoo Lefi lati Jerusalem wa lati bi i lere pe, Tani iwọ se? o si jowo, ko si se: o si jowo pe, Emi ki ise Kristi na. Nwon sibi i pe, Tani iwọ ha ise? Elijah ni o bi? o si wipe, beko. Iwo ni woli na bi? osi dahun wipe, "beko" (Johannu1:19-21).** Ti aba wo inu Bibli ti o ni awon ijuwe ni eti, a o ri pe awon iro eti ibiti awon gbolohun "Woli na" ti han ni Johannu 1:21, eyiti awon gbolohun wonyi ntoka si isotele ti Deuteronomi 18:15 ati 18:18,¹ latari eyi apinnu pe Jesu Christi ko ni woli ti won daruko ninu Deuteronomi 18:18 .

2)Ninu awon ara ti Israeli:

Abraham ni awon omoo meji, Ismael ati Isaac (Genesis 21), Ismael di baba-nla fun awon ijo-Larubawa, Isaac na si di baba-nla fun awon ijo-Ju. Woli ti won soro ni pa re ko ni wa lati awon ijo Ju funrawon, sugbon larin ara won abi awon ara ti Ismael, Muhammad (A.S.W) je omoo-omoo Ismael, oun gan ni woli na.

(1) See the marginal notes in *The NIV Study Bible, New International Version* on verse 1:21, p. 1594.

Bakanna, Isaiah 42:1-13 nsoro nipa iranşe Olohun , “aşayan re kan sošo” ati “oјиşe” eyiti yio mu ofin kan wa. **“Arę ki yio mu u, a ki yio si daiya fo o, titi yio fi gbe eto kale li aiye: awon erekusu yio duro de ofin re” (Isaiah 42:4).** Eşe 11, nso oјиşe ti a nreti po mo omo-omo ti Kedar, Tani Kedar? Geęe bi Genesis 25:13, Kedar je omo ekeji ti Ismael, baba nla fun Annabi Muhammad (S.A.W).

3) Olohun yio fi awon oro re si oјиşe yi lenu:

Olohun ti fi awon oro re (Al-Qur’an mimo) si enu Muhammad (S.A.W) ni ti ododo. Olohun ran angeli Gabriel lati ko Muhammad (S.A.W) ni awon oro Olohun dede (Al-Qur’an mimo) lehin na yio situn pe ni apeko fun awon enia geęe bi o še gbọ. Awon oro inu Al-Qur’an na ki i še oro Muhammad (S.A.W). Won ko si wa lati inu awon iro re, şugbon won fi si enu re nipase Angeli Gabriel. Lakoko igba aiye Muhammad (S.A.W) ati labę ibojuto re, awon ojugba re ha awon oro wonyi won si tun ko won silę.

Fiyesi pe Olohun ti so ninu isotele ti Deuteronomi: **“yio si şe, eniti koba fetisi oro mi ti oun o ma so ni oruko mi ,emi o bere lowo re”.** (Deuteronomi 18:19). Eyi ntumo sipe enikenı ti o bani igbagbo si Bibeli ni lati ni igbagbo si ohun ti woli yi nso, woli yi ni Muhammad (S.A.W).

(Jowo be aye yi wo WWW.Islam-guide.com/mib fun alekun iro nipa Muhammad (S.A.W) ninu Bibeli).

(4) Awon Ayat Al-Qur’an ti o nsoro nipa awon isele ti nbo ti o si pada sele beę.

Aperę kan ninu awon isele ti Al-Qur’an nfun wa ni iro nipa re, ni isęgun awon Roman lori awon Persian larin odun meta si mesan lehin ti awon Persian ti bori awon Roman. Olohun so ninu Al-Qur’an bayi pe:

(A bori awon ara Rumu. Ni ile tosi, atipe awon na yio bori lehin bibori ti abori won)(Qur’an, 30:2-4)

Je ki a wo ohun ti itan nso fun wa nipa awon ogun yi. Iwe kan ti akole re nje: History of the Byzantine state nso bayi pe,

won şegun awon omọ ogun Roman ni Antioch ni odun 613, fun idi eyi awon Persian ti tete gba awon iwaju.¹ Ni akoko na, o nira lati gbero pe awon Roman le bori awon Persian, şugbon Al-Qur'an ti fun wa ni iro pe awon Roman yio bori larin odun meṭa si mešan. Ni odun 622, odun kešan lehin ti won ti bori Roman, awon agbara mejeji (Roman ati Persian) pade ni ori ile Armenian, esi nipe ibori kiakia şele fun awon Roman lori awon Persian, fun igba akoko lehin ti won ti bori awon Roman ni odun 613.² Isotele na şele gege bi Olohun se so ninu Al-Qur'an.

Nibe na ewe awon Ayah Al-Qur'an miran wa ati awon oro Muhammad (S.A.W) ti o daruko awon isele ti mbo ti o si pade sele bee.

(5) Awon Işe-Iyanu ti o sele lowo annabi Muhammad (S.A.W).

Orisirisi awon ise-iyanu ni o sele lowo annabi Muhammad (S.A.W) pelu iyonda Olohun. Opolopo enia ni won jeri si awon ise-iyanu wonyi, fun apere:

- Nigbati awon alaigbagbo ti ilu-Makkah bere lowo Annabi Muhammad (S.A.W) pe ki o fi ise-iyanu kan han awon, o ba fi ipin si meji oşupa han won.³
- Işe-iyanu miran ni isan jade omi lati iha kan de ekeji ika owo Muhammad (S.A.W) nigbati awon ojugba re npongbe tiwon kosi ni omi afi die ti o wa ninu ohun elo kan. Won lo ba annabi (S.A.W) won si so fun u pe awon ko ni omi lati fi se aluwala abi lati bumu afi die ti o wa ninu ohun elo na. Beni Muhammad (S.A.W) fi owo re sinu ohun elo na, bayi ni omi na se bere si ntu-jade larin awon ika owo re. Beni won bumu won situn bu se aluwala. Onka won je egberun kan ati ogoron marun ojugba (1,500).⁴

Awon orisirisi ise-iyanu miran wa ti o sele lowo Annabi (S.A.W) tabi eyi toşele si Annabi (S.A.W).

(1) *History of the Byzantine state*, o strogorsky, p. 95.

(2) *History of the Byzantine state*, o strogorsky, p.100-101, and *History of Persia*, sykes, vol.1.p. 483-484. Also see *The New Encyclopaedia Britannica*, Micropeadia vol. 4, p.1036.

(3) *Bukhari* ni ogba wa, #3637, ati *Muslim*, #2802

(4) *Bukhari* ni ogbawa, #3576, ati *Muslim* # 1856.

(6) Igbe aiye Irọrun Annabi Muhammad (S.A.W).

Ti aba fi igbe aiye annabi Muhammad (S.A.W) siwaju işe riran re gege bi ojişe we igba-aiye re lehin toti bere işe riran re gege bi ojişe, a o pinnu pe ko ba lakaye mu tabi rope dajudaju Muhammad (S.A.W) je ojişe eke, eniti obeere fun işe iranşe lati ba le ni awon ere nla tabi ti o tobi tabi o la abi agbara.

Siwaju işe riran re gege bi ojişe, Muhammad (S.A.W) o ri awon wahala ti inawo rara, gege bi onişowo ti o ni aseyori, Muhammad (S.A.W) ri awon ere itunu ati iteloron. Lehin işe riran re gege bi ojişe ati nitori re, o di alaini ohun elo. Lati le so eyi di mimo siwaju si, je ki a mu awon oro wonyi wa nipa igbe-aiye re (S.A.W).

- Aa'isha, iyawo annabi Muhammad (S.A.W), so bayi pe: "Ire arabirin mi, a ma nwo awon oşupa titun meta ninu oşu meji laini da ina (lati se onje) ninu awon ile annabi (S.A.W)". Arabirin re bere: "Ire abinrin, kinni o nran o lowo? O so wipe: "Awon nkan dudu meji, eso tamuru ati omi, şugbon saabe Anabi (S.A.W) ni awon aladugbo ninu ansar ti o ni awon rakunmi ti o si ni wara ti won si ma nfi wara re ta Annabi (S.A.W) lore".
- Sahl Ibn sa'ad, okan ninu awon ojugba Annabi Muhammad (S.A.W) so bayi pe: "Ojişe Olohun (S.A.W) ko ri buredi ti won se latara iyefun ti o dara latigba ti won ti ran nişe (gege bi ojişe) titi di igba ti o fi pade Olohun".
- Aa'isha, iyawo Annabi Muhammad (S.A.W) so pe: "Ite isun Annabi (S.A.W), eyiti o nsun lelori, won se latara awo eyi ti won ki pelu okun igi ope".
- Amr ibn Al-Hareth, okan ninu awon ojugba Annabi (S.A.W) je ipe Olohun ko fi owo silẹ ko fi ohun kankan silẹ afi ibaka re funfun ti ma ngun ati nkan ija ogun re ati ege ile kan eyi ti o fi silẹ fun ore anu ."

Annabi Muhammad (S.A.W) gbe igbe-aiye inira yi titi ti o fi pade Olohun bi otile je pe apoti owo awon Musulumi

- (1) *Muslim* ni ogba wa, #2972, ati *Bukhari* , #2567.
- (2) *Bukhari* ni ogba wa, #5413, ati *Tirmizi*, #2364.
- (3) *Muslim* ni ogba wa, #2082, ati *Bukhari*, #6456.
- (4) *Bukhari* ni ogba wa, #2739, ati *Ahmad*, #17990.

wa ni ikawo re, opolopo awon Larubawa ile ti omi fere yika tidi Musulumi siwaju iku re (S.A.W) atipe isegun je ti awon Musulumi lehin odun mejidilogun (18) ti ise riran re (S.A.W).

Nje o rorun pe ki Muhammad (S.A.W) o bere fun ise riran lati ba le de ibi ipo giga tabi titobi abi agbara? Dajudaju ini ife si igbadun ipo giga ati agbara yio ba onje todara kegbe ati aso gidi ati awon aafin ti o rewa ati awon ohun elo orisirisi ati ase ti ko si eni tole badu. Nje ale fi awon wonyi lo Muhammad (S.A.W)? Dajudaju awon imole firi die nipa igbe-aiye re eyiti o le ran idahun si ibeere yi lowo ni wonyi.

Bi o tile je pe awon ojuse re gege bi ojise ati oluko ati alakoso ati adajo, Muhammad (S.A.W) a maa fun wara ewure re, o si maa ntun awon aso re ran, o si tun maa ntun awon bata re se, o si maa nran won lowo nibi awon ise ile, o si maa nbe awon alare talaka wo, begege ni o tun maa nran awon ojugba re lowo nigbati won ngbe iho nipase kiko iyepeluru won. Igbe-aiye re je apejuwe iyanu ti irorun ati iteriba.

Awon ojugba Muhammad (S.A.W) ni ife re, won si tun ma nbowo fun u, won si tun gbarale de ogongo, sibesibe o tun ma ntenumo ni gbogbo igba pe ijosi ni lati je ti Olahun ki ise fun ohun fun ra re. Anas okan ninu awon ojugba Muhammad (S.A.W) so bayi pe "ko si enikan ti awon fi nni ife si julobiyi bi annabi Muhammad (S.A.W), sibesibe nigbati o ba wa be won wo, won ko ni dide fun nitori pe ko feran ki won ma dide fun oun, gege bi awon enia miran ti ma nse fun awon eni nla won.

Teletele siwaju hihan ti aseyori fun Islam ati ni ibere akoko ti irora ati idamu ati iya ti won fi nje Muhammad (S.A.W) ati awon ojugba re, O gba ore pataki kan. Onise oja kan ti awon asaju awon keferi, ti oruko re nje Otba, wa ba Muhammad (S.A.W) leni ti nso bayi pe: ...Ti o ba nfe owo, a o gba owo ti o po fun o nitorina iwobiyi di enikan ti o fi nni owo julobiyi laarin wa. Ti o ba nfe ipo a o mu o ogege bi olori wa, a o ni pase lori ohunkohun laisi ifohunsi re nibe.

-
- (1) *Ahmad* ni ogba wa, #25662.
 - (2) *Bukhari* ni ogba wa, #676, ati *Ahmad*, #25517.
 - (3) *Bukhari* ni ogba wa, #676, ati *Ahmad*, #23706.
 - (4) *Malek* ni ogba wa, #531.
 - (5) *Bukhari* ni ogba wa, ati *Muslim*, #1803, ati *Ahmad*, #18017.
 - (6) *Ahmad* ni o gba wa, #12117, ati *Tirmizi*, #2754.

Ti o ba nfe ijoba, a o de o ni ade lewa lori” Ififun kan soṣo na ni wọn bere loṣo Muhammad (S.A.W) ohun nipe lati jawo kuro nibi pipe awon enia lo si ilana esin Islam ati lati ma fori bale fun Olohun okan soṣo laisi enikeji rara. Nje awon nkan wonyi ko ni wo eniti o nlepa anfani aiye loju? Nje Muhammad (S.A.W) lora fesi nigbati won daruko awon nkan wonyi? Nje Muhammad (S.A.W) ko nkan naa gege bi adehun etan leni ti o fi lekun silẹ ni sisi fun ohun ti o fi nni oḷa julo? Idahun re niwoniyi: **“Ni oruko Olohun ajoke aiye, Aṣake orun”**. O si ka awon ayah Al-Qur’an 41:1-38¹ fun Otba, die ninu awon ayah na niwoniyi:

“Ohun ti o sokale lati odo (Oluwa) Ajoke aiye, Aṣake orun. Eyi ni tira kan ti a se alaye (fussilat) awon oro inu re, Al-kurani ni ede larubawa fun awon enia ti nwon ni mimo. O je olufun—ni ni iro—idunnu ati oluse ikilo. Sugbon opolopo won seri kuro, nwon ko gbọ” (Qur’an 41:2-4).

Nibi aye omiran ati idahun si ebe arakunrin re lati dawo pipe awon enia si ona Islam duro, esi Muhammad (s.a.w) si je kiakia ati ododo: **{Mo fi oruko Olohun bura, ire arakunrin!, ti won ba gbe orun si owo otun mi ati oṣupa ni owo osi mi pe ki n fi oro yi silẹ (pipe awon enia lo si ona Islam), mi ko ni siwo afi ti Olohun ba gbe e bori tabi ki n sege latari idabobo re}**.²

Ki nse ijiya nikan ni Muhammmad (s.a.w) ati awon ojugba re koju fun odidi nkan bi odun metala, sugbon awon alaigbagbo gbiyanju lati pa Muhammad (s.a.w) ni opolopo igba. Ni aye kan won gbidanwo lati pa a nipase sisọ okuta nla ribiti le e lori.³ Nigbamiran won gbiyanju lati pa a nipase ifi majele si onje re.⁴ Kini yio da iru igbe—aiye ti ijiya ati ifisile lare paapa lehin ti o ti segun awon ota re? Kini o roron lati fi se alaye iteriba ati iwa oḷa eyiti o se ifihan re ni opolopo awon akoko nlanla e nigbati o tenumo pe aseyori je ipase iranloṣo Olohun nikan soṣo atipe ki nse oye oun rara? Nje o roron lati fi awon iwa wonyi we ti eniti ebi ase npa tabi okanjua?

(1) *As-sirah An-Nabawiyyah*, Ibn Hesham, Vol.1, P.293-294.

(2) *As-sirah An-Nabawiyyah*, Ibn Hesham, Vol.1, P.265-266.

(3) *As-sirah An-Nabawiyyah*, Ibn Hesham, Vol.1, P.298-299.

(4) *Ad-Darimiy* ni o gba wa, #68, ati *Abu-dawood*, #4510..

(7) Ifarahan ti itankalẹ Islam

Nibi igbehin ori iwe yi, boya o le bamu lati toka si aṣẹ pataki kan nipa ododo Islam. O ṣe ohun ti o gbajumọ pe, ni orilẹ ede U.S.A ati gbogbo agbaiye, Islam ṣe ẹsin ti o fi nyara julọ lati tankalẹ. Awọn wọnyi ni awọn ikiiyesi diẹ lori ifarahan yi:

- "Islam ṣe ẹsin ti o fi nyara julọ lati tankalẹ ni orile ede America, o ṣe aṣẹ ati opo kan nipa iduroṣinṣin fun awọn enia wa..." (Hillary Rodham Clinton, Los Angeles Times)
- "Awọn Musulumin iṣẹ ti o fi nyara tankalẹ julọ ni agbaiye....." (The Population Reference Bureau U.S.A Today)
- "...Islam ni ẹsin ti o fi nyara tankalẹ julọ ni ilu na." (Geraldine Baumi, Newsday Religion Writer, Newsday)
- "Islam ni ẹsin ti o fi nyara tankalẹ julọ ni orile ede America (United State)....." (Ari L. Goldman, new York Times).

Ifarahan yi nfi han pe Islam ni ti ododo ṣe ẹsin kan lati ọdọ Ọlọhun. O lodi si ironu lati ro pe ọpọlọpọ awọn ọmọ orile ede America ati awọn enia lati oriṣiriṣi ilu ni wọn ti yipada si Islam laisi ifiyesi kikun ati iro ti o jinlẹ ṣiwaju ipinnu pe Islam ni ododo. Awọn iyipada wọnyi wa lati oriṣiriṣi orile ede ati awọn olumọ, ati awọn oloṣelu ati awọn oṣere pẹlu awọn eniti nsare ije...

Awọn nkan afiyesi ti wọn darukọ ninu ori iwe yi yio ma ṣalaye apakan ninu awọn ẹri ti yio ma ti igbagbọ lẹhin pe Al-Qur'an ṣe ọrọ Ọlọhun, atipe Muhammad (s.a.w) ni ti ododo ṣe oṣiṣẹ kan ti wọn ranṣẹ lati ọdọ Ọlọhun, atipe Islam ṣe ẹsin kan lati ọdọ Ọlọhun ni ti otitọ.



- (1) Larry B. Stammer, times Religion writer, "First lady Breakes Ground with muslims", *Los Angeles Times*, Home Edition, Metro Section, Part B may B1, 1996, P.3
- (2) Timothy Kenny, "Else where in the world" U.S.A Today, final Edition Nwes Section, February 17, 1989, P.4A
- (3) Geraldine Baum. "For Love of Allah", *Newsday*, nassah and Suffolk Edition, part 11, March 7, 1989, P.4
- (4) Ari L. Goldman, "Mainstream Islam Rapidly Embraced by Black Americans", *New York Times*, Late City Final Edition, February 21, 1987, P.1.

IPIN KEJI

DIẸ NINU AWỌN ANFANI ISLAM

Islam npese ọpọlọpọ awọn anfani fun enikọọkan ati ẹgbẹ. Ori iwe yi ndarukọ diẹ ninu awọn anfani ti ẹnikọọkan ti jẹ lere nipa Islam.

(1) Iṣẹkun si ọgba-idẹra ailopin.

Ọlọhun na sọ ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Şe irohin idunnu fun awọn ti wọn gbagbọ ti nwọn si nşişẹ rere pe dajudaju ti wọn ni awọn ọgba idẹra ti awọn odo nşan nisale-salẹ rẹ...”
(Qur'an 2:25).

Ọlọhun tun sọbayi pe:

“Ẹ ma sare ije lọ sibi aforiji lati ọdọ Oluwa nyin ati ọgba-idẹra ti fifẹ rẹ to sanmọ ati ile, ti a ti pa lese silẹ de awọn ẹniti o gba Ọlọhun gbọ lododo ati awọn ojişẹ rẹ...” (Qur'an 57:21).

Annabi Muhammad (s.a.w) sọfun wa pe: “ẹniti o fi nrẹlẹju lọ ni ipo larin awọn ọmọ Al-janna yio ni ilopo mewa awọn nkan ohun ilo aiye.¹ Oun yio si tun ni ohunkohun ti o ba nfe ati ni ona ilopo mewa rẹ”². Bakanna, Annabi Muhammad (s.a.w) tun sọ pe: {Dajudaju alafo kan ninu ọgba-idẹra ti o şe deede iwọn eşẹ bata kan yio san ju aiye lọ ati ohun ti o wa ninu rẹ}.³ O si tun sọ pe: {ninu ọgba-idẹra awọn ohun mere-mere kan nbe nibẹ ti oju kan koriri, ati ohun ti eti kan kogbọri atipe ko si enia kan to ronun nipa rẹ ri}.⁴ O si tun sọ pe: {Wọn yio mu enia ti o fi ntoşiji ju ni aiye wa, ninu awọn ọmọ Al-janna wọn

(1) *Muslim* ni ọgba wa, #186, ati *Bukhari*, #6571.

(2) *Muslim* ni ọgba wa, #188, ati *Ahmad*, #10832.

(3) *Bukhari* ni ọgba wa, #6568, ati *Ahmad*, #13368.

(4) *Muslim* ni ọgba wa, #2825, ati *Ahmad*, #8609.

yio wa fi bọ Aljanna ni ẹkan, nigbana wọn yio bi lere pe “ire ọmọ Adam, nje o ti ẹ koju oṣi kankan ri? Nje inira kankan ti ẹ ẹṣe si o ri?” Bẹni yio sọ pe “Bẹkọ, nipasẹ Ọlọhun, ire Ọlọhun mi o koju oṣi kankan, atipe inira kankan o ẹṣe si mi ri”.¹

Ti o ba wọ ọgba idera o maa gbe igbe aiye idunnu laisi aisan tabi ibanujẹ tabi iku, inu Ọlọhun yio dun si ọ, atipe o ma gbe nibẹ lọ lailai, Ọlọhun sọ ninu Al-Qur’an bayi pe:

“Ati awọn ẹniti nwọn gbagbọ ti nwọn si nṣiṣe rere a o mu wọn wọ inu ọgba-idera ti oteere odo nṣan nisalẹ rẹ ninu rẹ ni wọn o magbe lailai...” (Qur’an 4:57).

{Jowo bẹ aiye yi wo: www.islam-guide.com/hereafter fun alekun iro lori ọgba idera tabi igbe-aiye lehin iku}

(2) Igbala kuro nibi Ina

Ọlọhun sọ ninu Al-Qur’an bayi pe:

“Dajudaju awọn ti ko gbagbọ ti nwọn si ku sinu aigbagbọ, nitorina a ki yio gba lowo ẹnikankan ninu wọn ohun ti o kun orilẹ ni wura, bi o ti le je wipe nwọn yio fi ra ara wọn pada. Awọn wọnni iya elero mbe fun wọn. Bẹni ki yio si si awọn oluranlowo fun wọn” (Qur’an 3: 91).

Nitorina, aiye yi ni aye kan soṣo fun wa lati ba jere ọgba idera ati lati bọ lowo ina, nitori ti ẹnikan ba ku sinu aigbagbọ, ko ni si aye omiran lati pada wa sinu aiye yi lati ba gbagbọ. Gege bi Ọlọhun se sọ ninu Al-Qur’an nipa ohun ti yio seṣe si awọn alaigbagbọ ni ojo idajo:

“Ibaṣepe o ri igbati a ba da wọn duro sibi ina, nigbana niwọn o wipe: Yee, o maṣe o! A ba da wa pada (si aiye)! Awa ki ba ti pe awọn ayah Oluwa wa nirọ, awa iba si wa ninu awọn onigbagbọ ododo” (Qur’an 6: 27)

Ṣugbọn ko si ẹnikan ti yio ni anfani lati pada ni ekeji yi mo

(1) *Muslim* ni ogba wa, #2807, ati *Ahmad*, #12699.

Annabi Muhammad (s.a.w) sọ bayi pe: “Wọn yio mu enia ti o fi nni inudidun ju ni aiye wa, ninu awọn ọmọ ina ni ojo idajo wọn yio fi wo ina ni ekan. Nigbana wọn yio bi leere: ire ọmọ Adam, nje o ti e ri daada kankan? Nje ibunkun ti e sele si o ri?” beni yio sọ pe: “Beeko, nipase Olohun, ire Olohun mi o!”¹

(3) Alafia Otito Ati Ifaiyabale.

A le ri Alafia otito ati ifaiyabale latari iteriba si awon ase ti ede, Olumu aiye ati yi duro. Olohun sọ ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Awon ni eniti nwon gbagbo ti okan won si bale si iranti Olohun, je kin so fun o, pelu iranti Olohun ni awon okan fi mbale” (Qur'an 13: 23).



Bakanna, eniti o ba seri kuro nibi oro Al-Qur'an yio ni igbe aiye inira ni aiye ati yi Olohun sọ bayi pe:

“Eniti o ba seri kuro nibi iranti mi,² dajudaju igbesi aiye inira ni yio wa fun u. A o si gbe dide ni ojo ajinde ni afoju” (Qur'an 20:124).

Eyi le se alaye idi ti apakan awon enia fin pa ara won nigbati won nje igbadun itura pataki ti owo le ra. Fun apere, wo Cat Stevens sugbon o ti gba Islam oruko re si nje (Yusuf Islam), latehinwa o je olokiki akorin kan eniti o nise owo ti o ju \$150,000 lo nigbamiran lare ojo kan. Lehin ti o yipada si Musulumi, o ri alafia otito ati ifaiyabale emi, eyiti ko ri iru re nibi arisiki.³

(1) Muslim ni ogba wa, #2807, ati Ahmad, #12699

(2) Abi ko ni igbagbo si Al-Qur'an ko si tun te le awon ase re.

(3) Address mail ti Cat Stevens Yusuf Islam nisisiyi, nitori ti o ba fe bi nipa awon imo re lehin igba to ti yipada si musulumi, ohun na ni: 2 Digswell Steet. London N7 8JX, United Kindom.

Lati ka awon itan awon enia ti won ti yipada si Musulumi, o le be aye yi wo: www.islam-guide.com/stories tabi ki o wo iwe ti akole re nje Why Islam is our only choice.¹ Ni aye yi ati ninu iwe yi, o ma ka awon iro ati awon ero inu awon enia wonyi, awon ti won wa ni orisirisi ilu atipe won ni ipo orisirisi ati orisirisi ipo ninu eko.

(4) Aforiji awon eshe ti o ti saju pelu ironupiwada.

Nigbati enikan ba nyi loka pada si Islam, Olohun yio dari awon eshe re ti o ti saju ji i ati awon ishe ibi re. **O**kunrin kan ti oruko re nje Amr wa ba Annabi Muhammad (s.a.w) o si so bayi wipe: “Fun mi ni owọ otun re nitorina mo le fun o ni ogo mi nipa iwa isooto”. Annabi (s.a.w) na owọ otun re. Amr fa owọ re pada. Annabi (s.a.w) so wipe: kinni ohun ti o shele si o, ire Amr? “O fesi pe: “Mo gbero lati fi majemu kan le le” Annabi (s.a.w) bi i lere pe: “Kini majemu ti o gbalero lati ti siwaju?” Amr so wipe: “Ki Olohun dari awon eshe mi ji mi, Annabi (s.a.w) so pe: “Nje ire ko mo pe iyipada si Islam ma npa awon eshe ti o ti saju re?””²

Lihin iyipada si Islam, won yio san enia lesan fun awon ishe rere ati awon ishe ibi re gegebi awon oro ti Annabi Muhammad (s.a.w) wonyi: “Olohun re, eniti o je alabukunfun ati alagbega, o je alanu julọ. Ti enikan ba gbero lati se ishe rere kan sugbon ti ko se e, ere kan niwon bi mewa si ogorun-meje tabi jubelo laimoye igba (ere ti ishe rere), yio wa ni akosile fun u. Atipe ti enikan ba gbero lati se ishe ibi sugbon ti ko se e, ishe rere kan yio wa ni akosile fun u. Atipe ti o ba se e, ishe ibi kan yio wa ni akosile fun u tabi ki Olohun pa ishe ibi re re”.³



-
- (1) Muhammad H. Shahid ni o ko iwe yi. Fun eda kan nipa iwe yi ejo ebe aye yi wo: www.islam-guide.com/stories.
 (2) *Muslim* ni ogba wa, #121, ati *Ahmad*, #17357.
 (3) *Ahmad* ni o gba wa, #2515, ati *muslim*, #131.

APAPỌ AWỌN ẸKỌ NIPÀ ISLÀM

KINNI A NPE NI ISLAM?

Ẹsin Islam ni itewogba ati iforibalẹ si awọn ẹkọ ti Ọlọhun, eyi ti o sọkalẹ sọdọ igbẹhin awọn ojiṣe Rẹ Muhammad (s.a.w).

Diẹ Ninu Awọn Ipilẹ Igbagbọ ti Islam

1) Ini igbagbọ si Ọlọhun.

Awọn Musulumi gbagbọ ninu Ọlọhun ọba kan ṣoṣo, ọba alailegbẹ, ọba alaini alabapin, ẹniti ko ni ọmọ ti ko si ni ẹnikeji, atipe ko si ẹnikan ti o to lati ma foribalẹ fun afi oun nikan ṣoṣo. Oun ni Ọlọhun otitọ, atipe awọn ọlọhun miran ti o ba yatọ si Ọlọhun ẹlẹda iroṣ lasan ni wọn. O ni awọn orukọ ati awọn iyin ti o fi ntobi julọ. Ko si ẹnikan ti o le baa kẹgbẹ nibi ijẹ Ọlọhun Rẹ, tabi nibi awọn iyin Rẹ. Ninu Al-Qur'an mimọ Ọlọhun njuwe ara rẹ bayi pe:

“Sọpe: oun ni Ọlọhun ọkan ṣoṣo. Ọlọhun ni ọba ti a ma nronu kan. Ko bi ọmọ bẹ si ni a ko bi I. Bẹ si ni ko si ẹnikan ti o jọ Ọ”
(Qur'an 112:1-4)



Ko si ẹnikan ti o tọ lati ma gbadura si ati lati ma bẹ ati lati ma foribalẹ fun ayafi Ọlọhun nikan ṣoṣo

Ọlọhun nikan ọ̀so ni alagbara julọ, ọ̀ba ẹ̀lẹ̀da, ọ̀ba alaiye, ọ̀ba oluranlọwọ gbogbo agbaiye. Ọ̀ba ti nṣe akoso gbogbo ọ̀ran. O nduro laini bukata si iranlọwọ awọn ẹ̀da Rẹ, ati pe gbogbo awọn ẹ̀da Rẹ ni wọn gbekẹle E fun gbogbo ohun ti wọn nni bukata si. Oun ni olugbo, oluriran, onimimo, imo Rẹ rogbaka gbogbo nkan patapata, yala eyi ti o wa nigbangban tabi nikokọ, ati ti gbogbo enia ati ti ikokọ. Oun nmo ohun ti o ti sele, ohun ti yio sele, ati bi yio se sele. Ko si ọ̀ran kan ti nsele ni gbogbo agbaiye afi pelu ase re, ohun kohun ti o ba ti fe ni yio sele, ati pe eyikeyi ti ko ba ti fe ko le sele lailai. Ase Rẹ wa loko ase ti gbogbo ẹ̀da. O si ni agbara lori gbogbo nkan patapata, ati pe o si tun lagbara lati se ohun gbogbo o u ni oloore-ofe julọ, alanu julọ, atipe oun ni iwa ore julọ, nibi okan ninu awọn orọ Annabi Muhammad (s.a.w), wọn so fun wa pe Ọlọhun je alanu julọ si awọn ẹ̀da re ju anu iya si omọ re lo.¹ Ọlọhun jinna si aisotito ati iwa ipa. O je ologbon nibi gbogbo awọn ise ati ofin re. Ti enikan ba nfe nkan loḍo Ọlọhun, o ro o lorun lati bi lere ni-tara laini be enikankan lati fi se akaso losi oḍo Ọlọhun.

Ọlọhun ki i se Jesu ati pe Jesu ki i se Ọlọhun, papa Jesu gan fun ra re ko eleyi silẹ. Ọlọhun ti so ninu Al-Qur'an pe:

“Dajudaju nwon ti se aigbagbo awon eniti o wipe: Ọlọhun oun ni Masihu omọ Mariyama. Al-masihu wipe: Enyin omọ Israile, e ma sin Ọlọhun, oluwa mi ati oluwa nyin. Dajudaju enikeni ti o ba pa nkan po mo Ọlọhun, dajudaju Ọlọhun ti se ogba-idera ni ewo fun u,

(1) *Muslim* ni ogba wa, #2754, ati *Bukhari*, #5999

(2) The Associated press, ni ilu London, kede ninu osu June 25, 1984, wi pe opolopo awon alagba ti ijo England so bayi pe “Awon omohin Kristi o gbodo fi agbara mu se lati gbagbo pe Jesu kristi je Olohun” Iye awon alagba na je 31 larin awon alagba 39 to wa ni orile ede England. Ati pea won alagba 19 ninu awon alagba 31 so bayi pe: o to lati gbagbo pe Jesu je asoju Olohun to fi ntobi ju lo.

ina ni ibugbe rẹ,¹ ki yio si oluranlọwọ fun awọn alabosi.” (Qur’an 5:72)

Ọlọhun ki i ẹ se mẹtalan. Ọlọhun ti sọ ninu Al-Qur’an pe:

“Dajudaju nwọn ti ẹ aigbagbo awọn ẹniti o wipe: Ọlọhun ni iketa (awọn) meta. Kosi Ọlọhun kan ayafi Ọlọhun okansoso. Bi nwọn ko ba siwo, nipa ohun ti nwọn nso, iya eleta elero yio kan awọn ẹniti o ẹ aigbagbo ninu won. Nwon ki yio ha wa ironupiwada lo si odọ Ọlọhun, ki nwọn si wa aforiji rẹ. Ọlọhun ni alaforiji, alanu. Masihu (Jesus) omọ Mariyama ko je nkankan ju ojisẹ lo...” (Qur’an 5:73-75)

Islam nko pe Ọlọhun simi ni ojo-keje ti dida eda, atipe ojjakadi pelu okan ninu awon angeli Re, pe o tun je ẹniti o ni ilara onigbimo buburu ti lodisi araiye, tabi pe o da gege bi enia. Islam tun nko pe ki won fi aworan awa enia salaye Ọlọhun. Gbogbo awon wonyi ni won rowo gege bi oro aito. Ọlọhun lo fi nga julọ. O si tun jina si awon iwa aipe. Ko si ohun ti o le da Ọlọhun lagara. Keesi ntoogbe tabi ko sun.

Gbolohun Larubawa Allah ntumo si Ọlọhun (Ọlọhun kan sošo oba otito ẹniti o da gbogbo agbaiye). Gbolohun Allah yi je oruko kan fun Ọlọhun, eyiti awon elede Larubawa ma nlo yala Larubawa ti awon ijo Musulumi tabi Larubawa ti awon omọ ehin Kristi. Gbolohun yi won ki i lo fun nkan miran afi fun Ọlọhun oba kan sošo oba otito. Paapa won daruko gbolohun Allah ninu Al-Qur’an ni eyiti o fi npo ju igba (2150) lo. Ninu ede Aramaic, ede ti o jo ede Larubawa gan o si tun je ede ti Jesu fi ma nsoro, ninu ede na Ọlọhun ntumo si Allah.

2) Ini Igbagbo si awon Maleka.

Awon Musulumi ngbagbo ninu wiwa awon Angeli ati pe won je eda alaponle, won njosin fun Ọlọhun nikan sošo, won si tun nteriba fun u, won si ntele awon ase Re. Okan ninu awon Angeli yi ni Gabriel, ẹniti won fi Al-Qur’an ran si Annabi Muhammad (s.a.w).

(1) The wrongdoers include the polytheists.

(2) *NIV Compact Dictionary of the Bible*, Douglas, p. 42

3) Ini igbagbo si awon Iwe mimo.

Awon Musulumi ngbagbo pe Olohun so awon Iwe mimo kale fun awon ojise re gege bi eri fun araiye ati ki o le je itona fun won pelu, Al-Qur'an je okan ninu awon iwe mimo yi, eyiti Olohun sokale sodo Annabi Muhammad (s.a.w). Olohun ti je onigbowo fun idabobo Al-Qur'an kuro nibi eyikeyi ibaje tabi iyipada. Olohun ti so ninu Al-Qur'an pe:

“Dajudaju awa ni o so iranti na kale atipe dajudaju awa ni olusofun u.” (Qur'an 15:9)

4) Ini igbagbo si awon Annabi Olohun ati awon ojise Re.

Awon Musulumi ngbagbo ninu awon Annabi ati ojise ti Olohun, bere lati ori Adam, pelu Nuah, Ibrahim, Isma'el, Ishaq, Ya'qub, Musa ati issa (Jesu) (Anu Olohun ki o ma ba won), sugbon oro Olohun ti igbehin si enia, eyiti o je oro ti yio ma be lo lailai, won sokale fun Annabi Muhammad (s.a.w). Awon Musulumi ngbagbo pe Muhammad (s.a.w) ni igbehin ojise ti Olohun ran, gege bi Olohun ti so:

“Muhammad ki se baba enikankan ninu awon okunrin nyin, sugbon (o je) ojise Olohun ati ipkun awon Annabi...”
(Qur'an 33:40)

Awon Musulumi ngbagbo pe gbogbo awon Annabi ati awon ojise re enia ti won da ti won ko si ni iri kankan ninu awon iri Olohun.

5) Ini igbagbo si Idajo.

Awon Musulumi ngbagbo ninu ojo idajo (ojo ajinde) nigbati gbogbo enia yio dide fun idajo Olohun ti Olohun yio si se idajo won gege bi awon igbagbo won ati awon ise won.

6) Ini igbagbo si Al-Qadar (Ayanmo-Ipin).

Awon Musulumi ngbagbo ninu Al-Qadar eyiti o ntumo si ayanmo, sugbon igbagbo yi ninu ayanmo ko tumo sipe awon enia o ni ominira ise. Papa, awon Musulumi ngbagbo pe Olohun ti fun awon enia ni ominira ise, eyi ntumo sipe won le yan eyiti o je anfani tabi ipanilara atipe won ni lati dahun fun awon asayan won. Ini igbagbo si ayanmo nfi pelu ini igbagbo ninu awon nkan merin wonyi: 1) Dajudaju Olohun nmo ohun gbogbo. O nmo ohun ti o

ti şeḷe ati ohun ti yio şeḷe. 2) Dajudaju Ọlọhun ti kọ gbogbo ohun ti o ti şeḷe ati eyi ti yio şeḷe. 3) Ohunkohun ti Ọlọhun ba nfẹ ko şeḷe ni yio şeḷe, atipe eyikeyi ti ko ba fẹ ko şeḷe ko le şeḷe lailai. 4) Dajudaju Ọlọhun ni eḷeḷa ohun gbogbo.

(Jowo bẹ aye yi wo: www.islam-guide.com/beliefs fun alekun iro lori awon opo igbagbo Islam)

Nje orisun mimo miran wa fun Islam yatọ si Al-Qur'an?

Beni As-sunnah (oun ntumo si awon oro Annabi Muhammad (s.a.w) ati awon isere ati awon idunmore) o si je orisun ekeji fun Islam. As-sunnah si kun fun orisirisi awon Hadeeth, eyiti won gbawa latari awon iro ti o se gbekere lati odo awon ojugba Annabi Muhammad (s.a.w) nipa ohun ti o so abi ti o se tabi ohun ti o ni inudidun si. Ini igbagbo si Sunnah je okan ninu awon opo igbagbo Islam.

Apakan ninu awon oro Annabi Muhammad (s.a.w)

- {Apejuwe awon onigbagbo nibi ife won ati aanu won ati oore won, o dagege bi apejuwe ara nigbati aisan ba nse eyikeyi ninu ipin re. Gbogbo ara patapata ni yio ma se ajopin aisun ati iba}¹
- {Awon onigbagbo ti o fi npe julọ ni igbagbo, ni awon ti o fi ndarajulo ni iwa, atipe awon ti o fi ndarajulo ninu nyin, ni awon ti o fi ndarajulo si awon aya won}²
- {Enikankan ninu nyin ko ti ni igbagbo afi ti o ba nfe fun enikeji re ohun ti o nfe fun ara re}³
- {Awon alanu Ọlọhun o ba alanu julọ yio ma şanu won. E şanu awon ti o wa lori ile, atipe Ọlọhun yio ma şanu eyin na}⁴
- {Erin musin re si omonekeji re je ore-aanu}⁵
- {Oro rere je ore-aanu}⁶

(1) *Muslim* ni ogba wa, #2536, ati *Bukhari*, #6011.

(2) *Ahmad* ni o gba wa, #7354, ati *Tirmizi*, #1162.

(3) *Bukhari* ni ogba wa, #13, ati *Muslim*, #45.

(4) *Tirmizi* ni o gba wa, #1924, ati *Abu-Dawood*, #4941.

(5) *Tirmizi* ni o gba wa, #1956.

(6) *Muslim* ni ogba wa, #1009, ati *Bukhari*, #2989.

- {Ẹnikẹni ti o ba ngbagbọ ninu Ọlọhun ati ojo igbẹhin (ojo idajo), o gbodo şe rere si aladugbo re}⁷
- {Dajudaju Ọlọhun ko ni woye si awon aworan ara nyin tabi awon irisi nyin, şugbon yio woye si awon okan nyin ati awon işe nyin pelu}⁸
- {Ẹ san owo işe osişe fun u şiwaju ki oogun re o to gbẹ}⁹
- {Okunrin kan nrin lo legbe ona kan leni ti o ngbe ngbe gan. O ba ri kanga kan, o ba sokale sinu re, o mu omi telorun, lehin na o ba jade. Nigbana ni o ri aja kan ti o nmi helehele fun ongbẹ, ti o si nla erofọ lati fi pongbe na. Okunrin na so pe. “ongbe gbẹ aja yi gege bi ongbẹ se gbẹ emi na.” nitorina, o ba sokale sinu kanga lekeji, o ro omi kun inu bata re, o ba fun aja na ni omi mu. Bayi ni Ọlọhun şe dupẹ fun u, o si dari awon eşe re ji.} Won bere lowo Annabi (s.a.w): Ire ojişe Ọlọhun, nje won yio san wa lesan nitori ore ti a şe si awon eranko? O si sope: “Ẹsan nbe fun ore si awon eranko abi awon enia.}¹⁰

Kini Islam nsọ Nipa Ojo Idajo?

Gege bi awon omọ lehimn Kristi, awon Musulumi ngbagbo pe aiye isisiyi je ipese silẹ fun enikookan nipa igbesi aiye lehin iku, ojo kan nbo ti gbogbo agbaiye yio parun, ti awon oku yio si dide fun idajo Ọlọhun. Ojo yi o je ibere igbesi aiye ailopin. Ojo yi gan ni ojo idajo. Ni ojo na, Ọlọhun yio san gbogbo enia ni esan gegebi awon igbagbo won ati awon işe won. Awon ti won ku pelu igbagbo wipe “ **ko si Ọlọhun otito kan afi Ọlọhun oba Allah, atipe Muhammad (s.a.w) je ojişe ti Ọlọhun**” ti won si je Musulumi, won yio san won ni esan ni ojo na atipe won yio mu won wo ogba-idera (Al-janna) won yio si ma be nibẹ titi lailai. Gege bi Ọlọhun ti so pe:

(1) *Muslim* ni ogba wa, #48, ati *Bukhari* , #6019.

(2) *Muslim* ni ogba wa, #2564.

(3) *Ibu Majah* ni o gba wa, #2443.

(4) *Muslim* ni ogba wa, #2244, ati *Bukhari* , #2466.

“Awọn ti o jẹ onigbagbọ ododo ti wọn si nṣe rere, awọn wọnyi ero oጅba idera ni wọn, nwọn yio si ma gbe inu rẹ lailai” (Qur’an 2:82)

Ṣugbọn awọn ti wọn ku laise igbagbọ pe: “Ko si Ọlọhun otitọ kan aጅ Ọlọhun oጅba Allah, atipe Muhammad jẹ ojise ti Ọlọhun” ti wọn ko si jẹ Musulumi, wọn yio padanu oጅba idera (Al-janna) titi lailai atipe wọn yio fi wọn wọ ina geጅe bi Ọlọhun ti sọ pe:

“ᐅnikẹni ti o ba tun wa ẹsin kan yatọ si Islam, a ki yio gba a lowo rẹ, ni ojo ikẹhin oun yio si wa ninu awọn ẹni-ifo” (Qur’an 3:85)

O tun sọ pe:

“Dajudaju awọn ti ko gbagbọ ti nwọn si ku sinu aigbagbọ, nitorina a ki yio gba lowo ẹnikankan ninu wọn ohun ti o kun orile ni wura, bi o tilẹ jẹ wipe nwọn yio fi ra ara wọn pada. Awọn wọnyi iya elero nbẹ fun wọn. Bẹni ki yio si si awọn oluranlowo fun wọn} (Qur’an 3:91)

ᐅnikan le ma bere pe, emi nro pe Islam jẹ ẹsin rere, ṣugbọn ti mo ba yipada si Musulumi, awọn ẹbi mi ati awọn oጅ mi pelu awọn enia miran yio ma fi mi se ẹጅe. Nitorina ti mi o ba yipada si Musulumi, nጅe ma a wọ oጅba idera (Al-jaana) atipe nጅe mo le gbala kuro ninu ina?

Idahun si ibeere yi ni ohun ti Ọlọhun ti sọ ninu Ayah ti o ti saju bayi pe: **“ᐅnikẹni ti o ba tun wa ẹsin kan yatọ si Islam, a ki yio gba a lowo rẹ, ni ojo ikẹhin oun yio si wa ninu awọn ẹni-ifo”.**

Lẹhin ti wọn ti ran Annabi Muhammad (s.a.w) lati pe awọn enia si ẹsin Islam. Ọlọhun ko gba ẹnikankan laye lati somo ẹsin miran yatọ si ẹsin Islam. Ọlọhun ni ẹጅe da wa ati oluranlowo wa pelu, o da gbogbo ohun ti nbẹ ninu ile fun wa. Gbogbo awọn ibukun ati awọn nkan rere ti a ni jẹ ohun ti o wa lati oጅo Rẹ. Nitorina lẹhin gbogbo eyi, nigbati ẹnikan ba nkọ igbagbọ ninu Ọlọhun silẹ, ati ojise rẹ Annabi Muhammad (s.a.w) ati ẹsin rẹ ti o jẹ Islam, wọn yio jẹ iru ẹni bẹ niya ni ojo ikẹhin. Nitooto, ohun kan

pataki ti wọn tori ẹ da wa nipe lati ma sin Ọlọhun nikan ọso ati lati ma foribale fun u, gege bi Ọlọhun ti so ninu Al-Qur'an mimope: "Atipe Emi ko se ẹda alijonu ati enia lasan ayafi ki nwon le ma sin mi" (Qur'an 51:56).

Dajudaju igbesi aiye ti o gbe loni je igbesi aiye kukuru. Awon alaigbagbo yio ma ro ni ojo idajo pe igbesi aiye ti awon gbe lorile je ojo kan ọso tabi die ninu ojo kan, gege bi Ọlọhun ti so pe: Ohun (Ọlọhun) yio wa wipe:

**"Odun melo ni e se lori ile?" Nwon yio sope:
"Ojo kan tabi die ninu ojo kan ni a se..."**
(Qur'an 23:112-113).

O tun so pe:

:"Nigbana, e ro pe asan ni a da nyin fun ni atipe enyin ko ni pada si odo wa ni? Ọlọhun si ga lola, Oba ododo, ko si Ọlọhun miran ayafi ohun. Oluwa oni ite-ola Alaponle"
(Qur'an 23:115-116).

Dajudaju isemi ti ojo ikehin je isemi tooto, ki i se igbesi aiye ti emi nikan sugbon o tun je igbesi aiye ti ara pelu. A o ma semi nibe pelu awon okan wa ati awon ara. Pelu ifi aiye yi we ojo ikehin, Annabi Muhammad (s.a.w) so bayi wi pe: {Dajudaju iyi aiye yi pelu ifiwe ojo ikehin o da gege bi ohun ti ika owọ ẹ mujade lati inu omi okun nigbati o ba ti owọ boọ ti o si tun fayọ pada}¹ Bayi ni iyi aiye yi se ri ti a ba fiwe isemi ojo ikehin, o da gege bi awon ekan omi die pelu ifiwe ti omi okun.

Bawo ni enia se le di Musulumi?

Pelu ogede sisọ gbolohun yi pelu igbagbo, "La ilaha illa Allah, Muhammadur rasoolu Allah", enia yio yipada si Islam yio si di Musilumu. Oro yi ntumo si pe "Ko si Ọlọhun otito kan a fi Ọlọhun oba (Allah),² ati pe Muhammad je ojişe ti Ọlọhun"

(1) Muslim ni ogba wa, #2858, ati Ahmad, #17560.

“Ipin ekini, ko si Ọlọhun otitọ kan ayafi Ọlọhun ọba (Allah)” ntumo pe ko si ẹnikan ti o to lati jọsin fun ayafi Ọlọhun nikan şoşo, atipe Ọlọhun na ko ni ẹnikeji ko si ni ọmọ. Ki enia to le di Musulumi o gbọdọ:

- Maa gbagbo pe Al-Qur’an mimọ je ọrọ ti Ọlọhun, ti won sọkale lati ọdọ Re.
- Maa gbagbo pe ojo idajo (Ojo Ajinde) je otitọ atipe yio sele, gege bi Ọlọhun se şadehun niun Al-Qur’an.
- Maa tewoğba Islam gege bi esin re.
- Ko gbọdọ ma jọsin fun ohunkohun tabi ẹnikeji ayafi Ọlọhun nikan şoşo.

Annabi Muhammad (s.a.w) sọ wipe: {Ọlọhun je ẹniti o fi nkun fun ayọ julọ si ironupiwada ẹnikan nigbati o ba şeri-pada lọ si ọdọ Re, lehin ti o ronupiwada ju ti ẹnikan ninu nyin lọ nigbati nba gun rakunmi re ninu aginju, atipe o tun nsa fun u, o si ngbe onje re ati ohun mimu re, nitorina o padanu gbogbo ireti la i rigba pada, o ba wa si ibi igi kan o ba dubule si ibi iboji re (leni ti nreti iku), nigbati o ti padanu gbogbo ireti lati fi ri rakunmi re. Nigbati o wa ni iru ipo ainireti yi, lojiji ni o wa ni iwaju re! beeni o gba okun re mu o si tun nkigbe latari pe o kun fun ayọ. “Ire Ọlọhun, Iwo je iranşe mi atipe emi je Oluwa re!” Aşise re wa latari ijinle ayọ re.}



Gbolohun, “Ko si Ọlọhun otitọ kan ayafi Ọlọhun Ọba (Allah), atipe Muhammad je ojise ti Ọlọhun.” won kọ sori abawọle.

(1) *Muslim* ni ogba wa, #2747, ati *Ahmad*, #6309.

Kini Al-Qur'an nsoro nipa re?

Al-Qur'an, oro Olohun ti won sokale gbèhin, je orisun ekini fun igbagbo ati ise gbogbo Musulumi. O si nba gbogbo ohun ti a nsoro le lori se ni eyiti nkan gbogbo omo enia: Ogbon, ekò, isin,



awon ise, ofin, ati bebebe lo..., sugbon oro ipile re je ibasepo laarin Olohun ati awon eda Re. Bakanna o npese awon ona ti o to ati awon ekò lekun rere fun awujo tooto, ati iwa ti o ye enia ati ilana sunna deede.

Fiyesi pe won so Al-Qur'an kale fun Muhammad (s.a.w) pelu ede Larubawa nikan. Nitorina, eyikeyi ninu itumo Al-Qur'an, yala pelu ede Gesi abi eyikeyi ninu ede miran, ki i se Al-Qur'an tabi okan ninu awon oro re, sugbon itumo Al-Qur'an nikan ni o je. Al-Qur'an mbe pelu ede Larubawa nikan eyiti won fi sokale.

Tani nje Annabi Muhammad (s.a.w)?

Won bi Muhammad ni ilu Makkah ni odun 570. Nigbati baba re se alaisi siwaju ibi re, iya re na si ku laipe si igba na, egbon baba re ni o gbato eniti o je okan ninu eya Kuraysh to kun fun oro. Won to Muhammad (s.a.w) leni ti o je alaimowe ti ko le ko abi ko ka atipe o wa be titi ti o fi se alaisi. Awon enia re, siwaju ise riran re gege bi ojişe, je alaimoye nipa ekò ijinle atipe opolopo won je alaimowe. Nigbati o dagba, o di eniti won mo ni olooto, olufokantan, eniti o ni alukawani, eniti o lawo atipe o je olododo. O je eniti o ni alukawani titi ti Won fi so ni alalukawani. Muhammad (s.a.w) je olufokansin atipe o si korira iborisa ati sisin ere tabi bibo oosa.

Nigbati ojo ori re di ogoji, Muhammad (s.a.w) gba akoko isipaya re lati odo Olohun nipase Angeli Gabriel. Awon isipaya yi nwa titi fun odun metalelogun (23), atipe ikojopo awon isipaya yi ni won mo si Al-Qur'an.

(1) Ahmad ni o gba wa, #15078.



The Prophet Muhammad's Mosque in Madinah.

Gege bi Muhammad (s.a.w) se beresi nka Al-Qur'an, ati bi o se nwasu otito eyiti Olohun sokale fun u, o u ati die ninu akojopo awon omo-ehin re jiya inunibini lowo awon alaigbagbo. Inunibini na dagba rojo ti Olohun fi pa won lasa ni odun 622 lati se irin-ajo. Isipo kiri yi lati Makkah si Madinah je ijina 260 iwon ona, eyiti nsami si iwe ikaye osu ti Musulumi.

Lihin opolopo odun, Muhammad (s.a.w) ati awon omo-ehin re lagbara lati pada si ilu Makkah, nibiti won ti foriji awon ota won. Siwaju ki Muhammad (s.a.w) to se alaisi, nigbati ojo ori re di metalelogota (63), ipin ti o fi ntobiju ninu awon Larubawa ti ayika omi ti di Musulumi, atipe larin ogoron odun kan lehin iku re (s.a.w), Islam ti tankale titi de orile ede Spain ni iwa-oorun (iha yanma) atipe o tun de orile-ede China ni ila-oorun (gabasi). Ninu awon idi fun iyara ati alaafia ti itankale Islam ni otito ati didara ti awon oko re. Islam npe lo si ibi igbagbo ninu Olohun nikan sošo, eniti o je okansoso ti o ye lati ma josin fun.

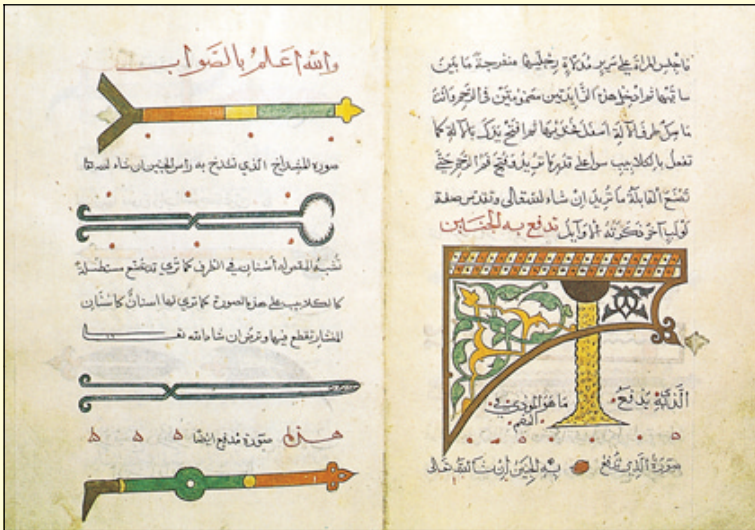
Annabi Muhammad (s.a.w) je apera fun ifokantan, ododo, anu, iyonu, otito ati enia ti o ni igbagbo. Biotilejepe o je enia, o si jina si gbogbo awon iwa buburu o si lakaka loun nikan sošo nitiori ti Olohun ati esan re ni ojo igbehin. Jubelo, o je enikan ti o ma nranti Olohun o si tun ma nberu Olohun nibi gbogbo awon ise re ati awon ibalo re.

(Jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/muhammad fun alekun iro lori Annabi Muhammad (s.a.w)).

Bawo ni itankale Islam se ran idagbasoke ti Imo (science) lowo?

Islam npa enia ni ase lati ma lo awon agbara ti ogbon re ati ikiyesi. Larin opo odun die ti Islam ti tankale, awon ilaje nla ati ile eko nla ti ngbile. Akojopawon iro ni la oorun ati niha iwo-orun, ati pe iro titun ati iro ti o ti gbo, o ti mu awon ilosiwaju nla wa nipa ti oogun, imo isiro (Maths mathics), imo oogun, eko nipa awon irawo (astronomy), imo nipa aye ati gbogbo ohun ti wa ninu re (geography), imo nipa ile kiko (architecture), ogbon, akojopo orisirisi iwe ninu ede kan (Literature), ati iwe itan (history).

The astrolabe: One of the most important scientific instruments developed by Muslims which was also used widely in the West until modern times.



Awon oni segun tigbalode ninu awon musulumi ti ni ikolekan si ise abe atipe won ti gberu opolopo ninu awon irinse ti abe bi a se ri ninu iwe to ti gbo ti a fi owo ko yi.

Opoḷoḷo ninu awon imo ti o se pataki gege bi algebra,iye awon onkan ni ede Larubawa (the Arabic numerals) ati labare nipa amin ofo (the concept of zero) (o je ohun ti o se pataki fun ilosiwaju imo isiro), won ti gbe won lo si orile ede Europe ni odun pipe lati agbaiye awon Musulumi.

Kini awon Musulumi ngbagbo nipa Jesu (a.s.w)?

Awon Musulumi nbowo fun Jesu won si tun nbuyin fun pelu (a.s.w). Won si tun nro o pe o je okan ninu awon ojise Olohun to fi ntobijulo si awon araiye. Al-Qur'an ntenumo ibi re lati odo arabinrin wundia, atipe odidi Surah kan ninu Al-Qur'an ni won fun ni oruko 'Maryam' (Mary). Al-Qur'an njuwe ibi Jesu (a.s.w) bayi wipe:

“{Ranti} nigbati Malaika wipe: ‘ire Mariyama, dajudaju Olohun fun o ni iro-idunnu pelu gbolohun kan lati odo Re wa, enikan ti oruko re yio ma je Masihu Isa omo Mariyama, abiyi ni ni aiye ati ni orun, yio ma be ninu awon ti a sunmo (Olohun). On yio ma ba awon enia soro nigbati o wa ni omo ori ite, ati nigbati o ba dagba yio si ma be ninu awon eni rere. O wipe: Oluwa mi, bawo ni omokunrin kan yio se ma be fun mi, nigbati abara kan ko f’owokan mi? On (Malaika) si wipe: Bayi ni Olohun nse eda ohun ti o ba fe. Nigbati o ba pinnu oran kan yio wi pe: jebe! Yio si je be”
(Qur’an 3:45-47).

Won bi Jesu (Isa) {a.s.w} ni ona iyanu pelu ase ti Olohun eyiti o da Adama (a.s.w) si aiye laini baba ati iya, Olohun sope:

“Dajudaju apere Isa ni odo Olohun o dabi apere Adama o se eda re lati inu erupe, lehinna o wi fun u pe: jebe! O si je be” (Qur’an 3:59)

Lasiko ise riran re gege bi ojise, Jesu (Isa) (a.s.w) ti se awon orisirisi ise iyanu, Olohun nso bayi wipe:

“... Dajudaju emi de wa ba nyin p̄lu Ayah kan lati ọdọ Ọlọhun nyin pe emi yio ya aworan kan fun nyin lati inu amọ gẹgẹ bi aworan ẹiyẹ, emi yio si fẹ (atẹgun) sinu rẹ ti yio si di ẹiyẹ p̄lu aṣẹ Ọlọhun, emi yio si ma sọ oku di alaye p̄lu aṣẹ Ọlọhun, emi yio ma fun nyin ni iro ohun ti ẹ ma jẹ ati ohun ti ẹ nfi pamọ sinu ile nyin.....” (Qur’an 3:49)

Awon Musulumi ngbagbo pe dajudaju Jesu (Isa) (a.s.w) won ko kan mo agbelebu. Amo ero awon ota re ni lati kan mo agbelebu, sugbon Olohun gba la kuro ninu ewu o si gbe lo soke lodu Re. Atipe aworan ti Jesu ni won fi si ara enia miran. Awon ota Jesu si mu enia yi won si kan mo agbelebu, leni ti won nro pe Jesu ni eni na. Olohun so pe:

“.....Nwon nsọ pe dajudaju awa ti pa Al-masih, Isa omọ Mariyama ojise Olohun, be si ni nwon ko pa a, be si ni won kori kan mo agbelebu (alore) sugbon a je ki o ri be loju won ni.....” (Qur’an 4:157).

Beni Muhammad (s.a.w) tabi Jesu (Isa) (a.s.w) ko wa lati le paro awon eko ipile nipa ini igbagbo si Olohun nikan soṣo, eyiti

Aworan
Mosalasi Aqso ni
Jerusalemu



awon ojiṣe ibere mu wa, ṣugbon Muhammad (s.a.w) ati Jesu (a.s.w) wa lati le fi eṣe awon eko yi mulẹ ati lati so di otun.¹

(Jowo be aye yi wo www.islam-guide.com/jesus fun alekun iro nipa Jesu ninu Islam)

Kini Islam nso Nipa Diderubani?

Islam je esin anu ti ko gba ipanilaya laye rara. Olohun so ninu Al-Qur'an bayi pe:

“Olohun ko ko fun nyin nipa awon eniti nwon ko ba nyin jagun nipa esin ti won ko si le nyin jade kuro ninu ile nyin, pe ki e maṣe ore fun won ati ise dede si won. Dajudaju Olohun fẹran awon oluṣe dede”
(Qur'an 60:8)

Annabi Muhammad (s.a.w) ma nko fun awon omo-ogun re lati ma pa awon obinrin ati awon omode,² atipe o ma ngba won niyanju: {....**E ma sofofo, e ma rekoja, e ma pa omo owọ titun.**}³

- (1) Awon musulumi ngbagbo pe dajudaju Olohun so iwe mimo kale fun Jesu (Isa) (a.s.w) ti won npe ni Injeel, sibesibe die ninu awon ipinle lewa ninu awon eko ti Olohun sokale fun Jesu (a.s.w) ninu iwe majemu titun. Sugbon eyi ko tumo sip e awon musulumi titun ni lati ma gbagbo ninu Bibeli to wa loni, nitori pe ki I se atileba awon Bibeli mimo eyiti won sokale lati odo Olohun. nitoripe awon iyipada ti wa ni be ati awon ifikun pelu awon ifisile. Eyi ni ohun ti awon ajo igbimo ti won palase fun itunyewo Bibeli mimo (revised standard version). Ajo igbimo yi ko awon ologbon mejile-logun sinu awon eniti won nsise gege bi omo egbe ajo igbimo na. won sit un dabobo iyewo ati irioran ti igbimo pataki ti awon asoju adota ti awon ajumose egbe na. ajo igbimo na so nibi oro ifisaju iwe ti Bibeli mimo na(Revised standaed version), p.iv pe : nigba miran o ti han pe oro iwe na ti jiya reran lati ibi kan lo si ekeji, sugbon ko si okan ninu awon iyipada na to nprese imupada sipo ti o fi kuniloju sile. Nibiya a le tele idajo to fi ndarajulo nikan to je ti awon Ologbon gege bi itunse nipa atileba oro iwe na. awon ajo igbimo na tun so nibi oro ifisaju iwe na (p.vii) pe : won ti fi awon apere kun leyiti ntoka si pataki awon iyato ati awon ifikun tabi awon ifisile ninu awon ase atijo (mt 9:34, mk 3:16, 7:4, Lk 24:32, 51 e.t.c) Fun alekun iro lori iyato nipa Bibeli, jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/bible.

- (2) Muslim ni ogba wa, #1744, ati Bukhari , #3015.
(3) Muslim ni ogba wa, #1731, ati Tirmizi, #1408.

O si tun sọ pe: {**Enikeni ti o ba pa enia kan ti o ni adehun pelu awon Musulumi ko ni gborun didun ti ogba idera (Al-jaan), biotile jepe, dajudaju orun didun re won yio ma ri ni iwon irin ajo ogoji odun.**}¹

Bakanna, Annabi Muhammad (s.a.w) ti ka ijiya lewo pelu ina.²

Papa o ti to ipania leselesegege bi ekeji awon ese ti o fi ntobi ju,³ atipe o ti kilọ pupọ nipa ojo idajo: {**Akoko ejo ti won yio koko da larin awon enia ni ojo idajo yio je ti ita eje silẹ (ipania).**}⁴

Papa won tun gba awon Musulumi niyanju lati ni inurere si awon eranko atipe won tun ko lewo fun won lati ma pa won lara. Nigba kan Annabi Muhammad (s.a.w) sọ pe: {**Won je obinrin kan niya nitori ti ologbo kan ti o se mo inu tubu titi ti o fi ku. Nitori eyi, won ju si inu ina. Nigbati o se mo inu tubu, ko fun ologbo na ni onje tabi ohun mimu, ko si tu u silẹ lati ma je awon ohun mimu, ko si tu u silẹ lati ma je awon kokoro ti ori-ile.**}⁵

Bakanna o tun sọ pe: {okunrin kan nrin lo legbe ona leni ti o ngbe ongbe gan, o ba ri kanga kan, o ba sokale sinu re, o mu omi telorun, lehinna o ba jade. Nigbana ni o ri aja kan ti o nmi helehele fun ongbe, ti o si nla erofọ lati fi pongbe na, okunrin na sọ pe: 'ongbe ngbe aja yi gege bi ongbe se gbe emi na' Nitorina, o ba sokale sinu kanga lekeji, o ro omi kun inu bata re, o ba fun aja na ni omi mu. Bayi ni Olohun se dupe fun u, o si dari awon ese re ji'. Won bere lowo Annabi (s.a.w): Ire ojise Olohun, nje won yio san wa lesan nitori ore ti a se si awon eranko? O si sọpe: {**Esan nbe fun ore si awon eranko abi awon enia.**}⁶

Ni afikun, nigbati a ba ngba emi eranko kan fun jije, won pa awon Musulumi ni ase lati pa won ni ona iberu ti o fi nkere julọ ati irora ti o fi nrurun julọ. Annabi Muhammad (s.a.w) sọ pe: {**Nigbati e ba npa eranko kan, e pa ni ona ti o fi ndarajulo. Enia gbodo pon obe re lati fi din irora ti eranko na ku.**}⁷

(1) Bukhari ni ogba wa, #3166, ati *Ibu Majah*, #2686.

(2) *Abu-Dawood* ni o gba wa, #2675.

(3) Bukhari ni ogba wa, #6871, ati *Muslim*, #88.

(4) *Muslim* ni ogba wa, #1678, ati *Bukhari*, #6533.

(5) *Muslim* ni ogba wa, #2422, ati *Bukhari*, #2365.

(6) *Muslim* ni ogba wa, #2244, ati *Bukhari*, #2466.

(7) *Muslim* ni ogba wa, #1955, ati *Tirmizi*, #1409.

Ni abe imole wonyi ati awon oro ti Islam miran, dajudaju ise ti ma nru awon okan soke niti ipaiya awon ara ilu, ti yio si tun ma fa iparun fun awon ile kiko ati awon ohun ini, ti yio si tun ma fa ipa lara fun awon okunrin alaise ati awon obinrin alaijebi pelu awon omode je ohun ti won ti se lewo ati awon ise ti won ti koriragege bi oye Islam ati awon Musulumi. Awon Musulumi ma ntele esin kan so so ti o je esin Alaafia ati esin anu pelu idariji, atipe awon ti o poju ko ni nkan se pelu awon ohun ti o sele ti o je ti alagbara ti won se afiti re si ara awon Musulumi. Ti enikan ninu awon Musulumi ba le lowo nibi ise iderubani, iru enia beje yio jebi iba awon ofin ti Islam je.

Awon eto enia ati isedede ninu Islam.

Islam npese opolopo eto enia fun enikoakan. Awon wonyi ni die ninu eto ti Islam ndabobo.

Igbesi aiye ati ohun ini ti gbogbo awon ara ilu je ohun ti won ti kiyesi ni mimo, yala enia na je Musulumi tabi ki nse Musulumi. Bakanna Islam tun ndabobo owo. Nitorina, ninu Islam, afojodi omolakeji tabi ifi elomiran se efe je ohun ti won ko gba laye rara. Annabi Muhammad (s.a.w) so pe: **{Dajudaju eje tiyin ati ohun ini nyin pelu owo nyin je ohun ailebaje}**¹

Imeya je ohun ti Islam ko gba laye rara, gege bi Al-Qur'an se nsoro nipa idogba enia ninu awon oro wonyi:

“Eyin enia, dajudaju A da nyin ni okunrin ati obinrin, A si se nyin ni orile ede ati iran-iran ki e le ba ma juwe ara nyin. Dajudaju eniti o ni ola ju lodu Olohun ni eniti o paiya (Re) ju.”² “Dajudaju Olohun ni Oni-mimo Alamotan” (Qur'an 49:3).

Islam nko enikan sila tabi awon orile ede ti won se ojurerere fun nitoriti oro won ati agbara won tabi iran won. Nitori pe Olohun da awon enia ni ogboogba eniti o ba fe se iyato ninu won ni lati da lori ipile nipa ti igbagbo won ati ifokansin. Annabi Muhammad (S.W.A)

(1) Bukhari ni oga wa, #1739, ati Ahmad, #2037.

(2) Awon awo ti won daruko ninu oro ti Annabi yi je awon afere. Itumo re na nip e ninu Islam enikan ko daraju elomiran lo nitpri awo re yala o je eni funfun abi pupa tabi eyi keyi ninu awon awo miran.

nsò pe: {Ènyin enia! Ọlọhun nyin na jẹ ọkan ọ̀so ọ̀so atipe babanla (Adam) nyin na jẹ ọkan. Larubawa ko dara ju ẹniti ki i ẹ Larubawa lẹ atipe ẹniti ki i ẹ Larubawa na ko daraju Larubawa lẹ, bakanna enia pupa ko dara ju enia dudu bẹni enia dudu ko dara ju enia pupa lẹ, a fi pẹlu ifọkansin.}¹

Ọkan ninu awọn ọran ti o fi ntobi ju leyi ti ndojuko awọn araiye loni ni eyameya. Aiye-olaju ode-oni kan le ran enia kan lo si ibi oşupa şugbon ko le da enia duro kuro nibi ikorira ati ima ba ẹnikeji re ja. Nigba gbogbo lati akoko aiye ti Annabi Muhammad (s.a.w), Islam ti pese awọn apeere ti o fi oju han gbangba silẹ nipa bi imeya ti le de opin. Işe irin ajo lo si ilu Makkah ni odoḡḡon nfi idapo tooto ti Islam han nipa gbogbo awọn iran ati awọn orile-ede ni orişirişi, nigbati onka ti o to iwọn adota oke meji (two million) awọn Musulumi lati gbogbo orile-ede agbaiye ma nwa si ilu Makkah lati wa ẹ işe hajj.



Islam jẹ ẹsin ododo, Ọlọhun na so pe:

“Dajudaju Ọlọhun pa a laşe fun nyin pe ki ẹ da ohun ti a fun nyin toju pada fun awon ti o ni won, nigbati ẹ ba ndajolaarin awon enia ẹ da a pẹlu ẹto...” (Qur’an 4:58).

Atipe o tun so pe:

“..... Şe atunşe larin awon mejeji pẹlu dede ati ẹto. Dajudaju Ọlọhun fẹran awon oluşe-ẹto” (Qur’an 49:9)

(1) Ahmad ni o gba wa, #22978.

Agbodo ma se dede ko ba je pelu awon ti a korira won, gege bi Olohun na se so pe:

“... ikorira awon ijọ kan, ẹ ma je ki o sun nyin deşe lori aiko ni le se eto nyin. Ẹ se eto, ohun lo sunmo iberu (Olohun)” (Qur’an 5:8).

Annabi Muhammad (.s.a.w) na so pe: {**Enyin enia, e şora fun aişedede (abosi), nitori pe abosi okunkun ni yio je ni ojo idajo**}¹

Atipe awon ti won ko ri awon eto won gba ni aiye yi won yio gba won ni ojo idajo, gege bi Annabi (s.a.w) na ti so pe:

{**Ni ojo idajo, won yio fi awon eto fun awon ti won to si, ‘atipe awon işişe yio di itunşe’**}²

Kini Ipo obinrin Ninu Islam?

Islam ma nwoye si obinrin, yala o je apon tabi ki won ti gbe ni iyawo, gege bi enikoşkan nibi eto re

pelu pe o ni eto lati ni ati lati ta ohun

ini re atipe o ni eto lati ma şişe owo

laisi eyikeyi ninu awon oluşo

kankan lori re (yala o je baba

re abi oko re tabi enikenı).

Bakanna, o ni eto lati ra ati lati

ta nkan pelu, papa o le ma fi awon

ebun fun enia ati ore-anu, atipe o le ma na owo re gege bi o se wu,

ohun igbeyawo ti oko iyawo yio fun iyawo re wa fun ilo iyawo

nikan soşo, atipe ki iyawo ma je oruko ebi re sanju ki o ma je oruko

oko re lo.

Islam ngba oko niyanju lati ma huwa rere si aya re gege bi annabi Muhammad (s.a.w) na ti so pe: {**Eni ti o fi ndara julọ ların nyin ni awon ti o fi ndara julọ ni iwa si awon aya won**}³

(1) *Ahmad* ni o gba wa, #5798, ati *Bukhari*, #2447.

(2) *Muslim* ni o gba wa, #2582, ati *Ahmad*, #7163.

(3) *Ibu Majah* ni o gba wa, #1978, ati *Tirmizi*, #3895.



Awon iya ninu Islam je eni ti won bowo fun julo. Islam nsoro ihuwa si won ni ona ti o fi ndara julo. **Okunrin kan ti wa ba Annabi Muhammad (s.a.w) o si so pe: "Ire ojişe Olahun! tani ninu awon enia ti o to si rere mi julo?"** Annabi (s.a.w) na so pe: {iya re} okunrin na so pe: "nigbana tani? Annabi (s.a.w) na so pe: {nigbana iya re} okunrin na bi lere siwaju si pe: "nigbanna tani?" Annabi (s.a.w) na so pe: {nigbana iya re} okunrin na tun bi lere: "nigbana tani?" Annabi (s.a.w) na tun so pe: {nigbana baba re}¹.

Ṣowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/women fun alekun iro nipa awon obinrin ninu islam.

Ebi Ninu Islam

Idile (ebi) -eyiti o je okan ninu ipile ti ilaju- o ti npin si yeḗ-yeḗ ni ojo oni. Ṣugbon idile ni ilana ti Islam ti nmu awon eto ti oko ati ti iyawo pelu ti awon omo papa ti awon ara wa ni iwontunwonsi. O si nbo iwa ti aife ti ara eni, pelu iwa inu rere ati ife ni ilana idile rere. Alaafia ati aabo ti okan ninu idile ti o duroṣinṣin fi fun ni je ohun nla kan ti won diyele, atipe won tun ri gegebi ohun ti o se pataki fun idagbasoke ti emi larin awon ore inu ebi. Papa irepo ti egbe je ohun ti won se nipase ti iwa awon idile ti o po ati ini akolekan si awon omode.

Bawo ni awon Musulumi se le ma huwa si awon agbalagba?

Ni agbaiye ti Islam, o so won ki a ri "ile awon arugbo". Dajudaju itoju awon obi ni akoko ti o fi nnira julo yi ninu igbesi aye won je ohun ti won ti kiyesi gege biowo nla kan ati ibukun pelu aye fun ti emi idagbasoke nla kun. Ninu Islam ko to lati ma gbadura nikan fun awon obi wa, sugbon a gbodo ma ba won lo pelu anu ti o po lailaala, agbodo ma ranti pe nigbati a wa ni omode laimo iranwo kankan, won na gbogbo ohun ini won le wa lori. Awon iya je eniti o fi nniowo pataki, nigbati awon obi Musulumi ba di agbalagba, won maa nhuwa si won pelu anu ati inurere.

(1) *Muslim* ni ogba wa, #2548, ati *Bukhari* , #5971.

Ninu Islam, itoju awon obi je ise isin ti o sikeji ikirun, atipe o je eto won lati ma reti re, won se lewo fun Musulumi lati ma so oro ibinu si awon obi re nigbati won ba wa ni ipo agba.

Ololun na so ninu Al-Qur'an pe:

“Atipe Oluwa re pa ase pe: E ko gbodo sinkankan ayafi On nikan ati ki e ma se rere fun awon obi mejeji. Bi okan ninu won ba dagba si o lowo abi awon mejeji, o ko gbodo se siq won be se si ni o ko gbodo jagbe mo won, sugbon ki o ma ba won soro alaponle. Ati ki o re ara nile fun won niti anu ati ki o ma sope: Oluwa, (ba mi) ke awon mejejigegebi nwon ti se (ke) mi ni kekere” (Qur'an 17:23-24).

Kini awon opo marun ti Islam?

Awon opo marun ti Islam je ohun ribiribi fun igbese aiye Musulumi. Awon na ni, ijeri ti ini igbagbo, ati ikirun pelu fifunni ni Zakat (iranlowo fun awon alaini) ati awe gbigba lakoko osu Ramadan, pelu ise irin ajo lo si ilu Makkah lekan ni ojo aiye fun awon ti won ni agbara re.

1) Ijeri ti ini igbagbo.

Ijeri ti ini igbagbo na ni siso pelu igbagbo pe **“La ilaha illa Allah, Muhammadur-rasoolu Allah”** oro siso yi ntumo si pe: **‘Ko si Ololun otito kan afi Ololun Oba ‘Allah’ atipe Muhammad je ojise ti Ololun’**. Ipin ekini, ko si Ololun otito kan ayafi Ololun Oba (allah) ntumo sipe ko si enikan ti o to lati ma josin fun ayafi Ololun nikan so so, atipe Ololun na ko ni enikeji ko si ni omo papajulo gbolohun ijeri yi nipa ti ini igbagbo ni won npe ni Shahadat, o si je gbolohun kan ti nrurun julọ eyiti won gbodo wi pelu igbagbo siwaju ki enia to le yipada si Musulumi (gegebi won ti salaye siwaju). Ijeri ti ini igbagbo je opo kan ti o fi nse pataki julọ ninu awon opo Islam maraarun.

2) Ikirun.

Awon Musulumi nkirun wakati marun ni ojoojumọ, ikirun koṣkan ko ni gba ju awon iṣeju diẹ lọ lati muṣẹ. Ikirun ninu Islam jẹ ohun isopo tara laarin olusin ati Olohun. Ko si ilaja kan laarin Olohun ati olusin.

Latari ikirun, enia yio ma mo alaafia atokan wa, pelu ifaiya bale ati itunu, atipe Olohun se inudidun si i. Annabi Muhammad (s.a.w) na so pe: **{Ire Bilal, pe (awon enia) kirun, jeki a tuninu nipase re}**.¹ Bilal je okan ninu awon ojugba Annabi Muhammad (s.a.w) eyiti won pase fun u lati ma pe awon enia kirun.

Awon akoko ikirun, ti won ma nkirun ni, aaro kuku ati osangan pelu irole ati asale pelu ale. Musulumi fere le kirun ni ibikibi, gegebi ori papa ati ibi ise pelu ile ise tabi ile ekọ giga fasiti.

(Jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/prayer. fun alekun iro nipa ikirun ninu Islam)²

3) Fifunni ni Zakat (Iranlowo fun awon alaini).

Dajuadju gbogbo nkan patapata ti Olohun ni ise, nitorina oro ti awon enia je ede fun un ,itumo atileba ti gbolohun Zakat ni "iwanimọ" ati "idagbaa" pelu. Fifunni ni Zakat ntumo si 'fifunni ni iwon kan ti won fi iyato si lori awon ohun ini fun awon egbe kan ninu awon alaini. Dajudaju iwon ti o ye lori wura ati fadaka pelu akojopo owo eyiti o to iye iwon 85 gram ti wura ati ohun ini fun ti osupa odidi odun kan je iwon 2.5%. Awon ohun ini wa yio di mimo nipase fifi ipin kekere kan si apakan fun awon alaini, atipe o da gege bi igba ti a ba ge awon ohun ogbin kuro, dajudaju ogbe yi yio ran hihiu jade ni ogboogba lowo. Enia le fi ohun pipo bun enikeji bo se wu gege bi sara tabi ore-aanu.



(1) *Abu-Dawood* ni o gba wa, #4985, ti *Ahmad*, #22578

(2) Tabi ki o wo iwe kam ti akole re nje *A Guide to prayer in Islam*, M.A.K Saqib. Fun eda kan be aye ti a daruko loko yen wo.

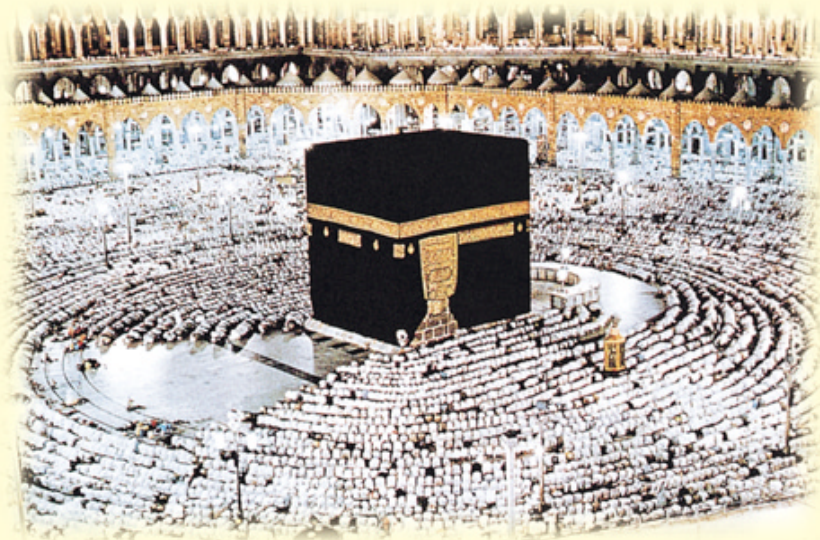
4) Awẹ gbigma ninu oṣu Ramadan.

Awon Musulumi ma ngbawẹ oṣu Ramadan ni gbogbo oḍoḍun lati afẹmọjumo titi di iwọ oorun, pẹlu ifasehin kuro nibi onjẹ ati ohun mimu pẹlu iba obinrin lopo.

Bi o tilejepe awẹ ṣanfani, fun ilera ara, won ti kiyesi gege bi ilana pataki kan nipa iwẹn-umo ti emi. Pẹlu iṣe lewo ti enia se awon itunnu aiye lewo fun emi ara re, paapa ko ba je fun igba kukuru, enia ti ngbawẹ yio ma jere ibakedun otito pẹlu awon ti ebi npa, bakanna yio ma dagba soke nipa igbesi aiye ti enu re.

5) Awẹ gbigma ninu oṣu Ramadan.

Dajudaju iṣe irin ajo (Hajj) loḍoḍun lo si ilu makkah je oranyan lekani lodun ninu igba aiye awon ti won ni agbara ti ilera ara ati ti inawo lati muṣe be e. Nkan bi adota oke meji enia ni nlo si ilu Makkah



Awon ero nkiron ni mosalasi Haram ni ilu Makkah. Ninu mosalasi yi ni Kaaba wa eyiti awon musulumi ndojuko nigbati won ba nkiron, Kaaba n aje aye isin eyiti Olohun pa Annabi Ibrahim ati omo re Ismael lase lati ko o.

(1) Osu Ramadan je osu kesan ninu iwe ikaye osu ti Islam

ni ọdun kọọkan lati origun meręerin agbaiye. Biotilejẹpe nigbagbogbo ni Makkah ma nkun fun awọn alejo. Wọn ma nse işe Hajj ọdọdun ni oşu kejila ti iwe ikaye oşu ti Islam. Awọn ọkunrin ma nwo awọn akanşe aşo hihun eyiti yio ma bo egbę aşo silę nitoripe gbogbo enia duro leni ti o ri bakanna niwaju Olohun.

Bakanna awọn ilana işe Hajj ka ayika Kaaba na lemeje kun ati irin larin awọn oke kekere ti Safa ati Marwa, gegebi Hajar ti se lakoko ti nwa omi. Nigbana awọn ero yio dide papo ni Arafa leni ti yio ma toro ohun ti won nfe loo Olohun won yio si tun ma bere fun idariji Re, ni aye nla kan ti yio ma muwa ranti ojo idajo.

Nitorina ipari Hajj ma ndayatọ nipase ajodun 'Eid Al-Adha' eyiti won ma nse iranti re pelu ikirun. Odun yi ati odun Eid Al-fitr eyiti won ma nse iranti re ni igbehin oşu Ramadan je awọn odun meji ti won ma nse ajodun re loo odun ni ibamu si iwe akaye oşu ti Islam. "Islamic clendar"

Jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/pillars fun alekun iro nipa awọn opo Islam mararun.

Islam Ni Orile-Ede America (United States).

O je ohun ti o soro lati fi oju da awọn Musulumi ti orile ede America. Won je eniti a nyi loka pada, won si je alejo, won si tun je oşise ile işe, atipe oloye ninu orisirisi eko wa ninu won. Papa awọn ara ilu yi yipadadi okan nipase igbagbo ti o ri bakanna.

Awọn Musulumi toti de awọn orile-edede America, ni nkan bi ogorun odun Mejidilogun, (18 century), olopo awọn Musulumi ti wa ni ariwa orile ede America.

Bakanna olopo awọn omọ orile-edede America ti wo agbo ti isin Islam. Won wa lati orisirisi egbę: A ri awọn oloro ninu won, ati awọn talaka, pelu awọn omowe ati awọn alaimo iwe. Loni, iwon bi adota oke marun ati aabo awọn Musulumi ni o wa ni orile-edede America (the United States)²



(1) Agbegbe kan niwon 15 miles lati Mkkah.

(2) *The world Almanac and Book of facts 1996*, Famighetti, p.644.

Fun Alekun Ẹkọ Nipa Islam

Ti o ba nfe alekun ẹkọ nipa Islam, tabi ti o ba ni eyikeyi awọn ibeere tabi awọn aṣoye, tabi ti o ba nfe iwe yi ni awọn ede miran. Jọwọ bẹ aye yi wo fun iwe yi ni:

www.islam-guide.com

Ti o ba nfe eda iwe yi kan. Jọwọ be aye yi wo:

www.islam-guide.com/copies

Papa, o le pade ọkan ninu awọn ikojọ wọnyi:

1) The United States:

Islamic Assembly Of North America

3588 Plymouth Road, suite #270, Ann Arbor,, MI48105, U.S.A

Tel: (734) 528-0006 Fax: (734) 528-0066

E-mail: IANA@IANANET.org

Islamic Foundation of America

P.O Box: 3415, Merrifield, VA 22116, U.S.A

Tel: (703) 914- 4982 Fax: (703) 914- 4984

E-mail: infor@ifa.ws

Alharamain Islamic Foundation

1257 Siskiyou Blvd, no. 212, Ashland OR 97520 U.S.A

Tel: (541) 482-1116 Fax: (541) 482-1117

E-mail: haramain@alharamain.org

Islamic Information Institute of Dar-us-salam,

5301 Edgewood Rd. college park, mD 20740-4623, U.S.A

Tel: (301) 982-9463. Fax: (301) 982-9849.

E-mail: iiid@islamworld.net

Word Assembly of Muslim Youth.

P.O Box: 8096, Falls Church, VA 22041-8096, U.S.A

Tel: (703) 820-6656. Fax: (703) 783-8409.

E-mail: support@wamyusa.org

Al-jumuah Magazine.

P.O Box: 5387, Madson, WI 53705-5387, U.S.A

Tel: (608) 277-1855. Fax: (608) 277-0323

E-mail: informato@aljumuah.com

Fiyesi: jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/centers
fun awom ibi ikowe si ti Islam eyiti o wa nitosi re



2) Canada:

Islamic Information and Da'wah Center International.
 1168 Bloor street West, Toronto, Ontario M6H 1N1, Canada
 Tel: (416)536-8433. Fax: (416) 536-0417
 E-mail: comments@islaminfo.com

3)The United kingdom:

Al-Muntada Al-Islami Center
 7 Bridges place, Parsons Green, London SW6 4HW, UK
 Tel: 44(0207) 736-9060 Fax: 44(0207) 736-4255
 E-mail: muntada@almuntada-alislami.org.

Jam'iat Thyaa'minhaaj Al-Sunnah
 P.O Box: 24, Ipswich, Suffolk Ip3 8Ed, U.K
 Tel and Fax: 44(01473) 251578. E-mail: mail@jjimes.org

4)Saudi Arabia:

Alharamain Islamic Foundation
 P.O Box: 69606, Riyadh 11557, Saudi Arabia
 Tel: (966-1) 465-2210 Fax: (966-1) 462-3306
 E-mail: haramain@alharamain.org

World Assembly of Muslim Youth
 P.O Box: 10845, Riyadh 11443, Saudi Arabia
 Tel: (966-1) 464-1669 Fax: (966-1) 464-1710
 E-mail: info@wamy.org

Fun awon amoran tabi asoye nipa iwe yi.

Ti o ba ni eyikeyi awoon amoran tabi awon asoye nipa iwe yi, jowo fi won ranse si eniti ti o kowe na I.A Ibrahim ni:
 E-mail:ib@i-g.org • Tel:(966-1)454-1065
 Fax: (966-1) 453-6842. P.O Box: 21679, Saudi Arabia.
 Bakanna, ti o ba nfe alekun eko nipa iwe yi tabi ti o ba nfe alekun awon eda iwe yi o le ran nse si eniti o kowe na.

Fun alekun iwe kika nipa Islam.

The True Religion, by Bilal Philips.

This is The Truth, published by Alharamain Islamic Foundation.

The Qur'an and modern Science, by Dr. Maurice Bucaille, edited
by Dr. A.A.B. Philips.

Towards Understanding Islam, by Abdul A'laal- Mawdudi

Life After Death (pamphlet), by World Assembly of Muslim Youth.

The Muslim's belief, by Muhammad Al-uthaimin, translated by
Dr. Maneh Al-johani.

- Interpretation of The meanings of The Noble Qur'an in The
English language, by

D.r Muhammad Al-Hilali and D.r Muhammad Khan.

Fun eda kan nipa eyikeyi ninu awon iwe yi tabi awon iwe kekere,
jowo be aye yi wo: www.islam-guide.com/books tabi ki o ran nse si
okan ninu awon ikojo ti a da oruko won si ehin.

AWỌN IWE IJUWE

- Abrens, C. Donald, 1988. Meteorology Today. 3rd ed. St paul:
West Publishing Company.

- Anderson, Ralph K, and others. 1978. The use of Satellite
Pictures in Weather Analysis and Forecasting, Geneva: Secretarial
of The World Meteorological Organization.

- Anthes, Richard A. John J. Chir, Alistair B. Fraser; and Hans A.
Panofsky. 1981. The Atmosphere. 3rd ed. Columbus: Charles E.
Merrill, Publishing Company.

- Barker, Kenneth; and others, 1985, The NIV Study Bible, New
International Version. Grand-Rapids, Michigan, Zondervan
Publishing House.

- Bodin, Svante, 1978. Weather and Climate. Poole, Dorset;
Blandferd Press Ltd.

- Caileux, Andre; 1968. Anatomy of The Earth. London; World
University Library.

- Couper, heather, and Nigel Heribest. 1995. the Space Atlas.
London Dorling Kindersley Limited.

Davis, Richard A. Jr. 1972. Principles of Oceanography. Don Mills,
Ontario: Addison-Wesley Publishing Company.

- Douglas, J.D; and Merrill C. Tenney, 1989. NIV Compact Dictionary of The Bible, Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House.
- Elder, Danny; and John Pernella, 1991. Oceans, mifchell Beazley Publishers.
- Famighetti, Robert, 1996. The World Almanac and Book of Facts 1995 Mahwah, New Jersey: World Almanac Books.
- Gross, M. Grant. 1973. Oceanography, a view of Earth, 6th ed. Englewood Cliffs: Prentice- Hall, Inc.
- Hickman, Cleveland P; and others. 1979. Integrated Principles of Zeology, 6th ed, St. Louis: The C.V, Mosby Company.
- Al-Hilali, Muhammad T; and Muhammad M. Khan. 1994. Interpretation of the Meaning of the Noble Qur'an in the English language, 4th- revised ed. Riyadh: maktaba Dar-us-salam.
- The Holy Bible, Containing The Old and Tew Testaments (Revised Standard Version). 1971. New-york; William Collins Sons &Co., Ltd.
- Ibn Hesham, Abdul Malek, Al-serah Al-Nabaweyyah. Beirut; Dar El-Marefah.
- The Islamic Affairs Department, The Embassy of Saudi Arabia, Washington, DC. 1989. Understanding Islam and The Muslims. Washington, DC: The Islamic Affairs Department, The Embassy of Saudi Arabia.
- Kuenen, H. 1960, Marine Geology. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Leeson, C.R; and T.S Leeson. 1981. Histology. 4th ed. Philadelphia; W.B, Saunders Company.
- Ludlam, F.H 1980. Clouds and Storms. London: The Pennsylvania Slal; University press.
- Makky, Ahmad A; and others. 1993 Ee'jaz Al-Qur'an Al-kareem fee Wasf Anwa' Al-Riyadh, Al-sohob, Al-matar. Makkah, Commission on Scientific Signs of the Qur'an and Sunnah.
- Miller, Albert; and jack C. Thompson. 1975. Elements of Meteorology. 2nd ed. Columbus; Charles E. Merrill Publishing Company.
- Moore, Keith L.E. Marshall Johnson; T.V.N. persaud; Geral C. Georingers; Abdul- Majeed A. Zindani; and Mustafa A. Ahmad. 1992. Human Development as Described in the Qur'an and Sunnah. Makkah; Commission on Scientific Signs of the Qur'an and sunnah.

Moore, Keith L; A.A. Zindani, and others. 1987; Al-Ejaz Al-Elniy fee Al-Naseyah (The Scientific Miracles in The front of The Head). Makkah; Commssion on Scientifics Signs of The Qur'an and Sunnah.

Moore, keith l. 1983. The Developing Human, Clinically oriented Embryology, With Islamic Additions 3th ed. Jeddah; Dar Al-Qiblah.

- Moore, Keith L; and T.V.N Persuad. 1993. The Developing Human, Clinically Oriented Embryology. 5th ed. Philadelphia: W.B Saunders Company.

- El-Naggar, Z.R. 1991 The Geological Concept of Mountains in the Qur'an. 1st ed. Herndon; Internationnal institute Of Islamic Thought.

- Neufeldt. V. 1994. Webster's New World Dictionary. Third College Edition. New York; Prentice Hall.

- The New Encyclopaedia Britannica, 1981. 15th ed. Chicago; Encyclopaedia Britannica, Inc.

- Noback, Charles R, N.L. Strominger; and R.J. Demaresl..1991. The Human Nervous System, Introduction and Review. 4th ed. Philadelphia: Lea & Febiger.

- Ostrogorsky, Geoge, 1969. History of The Byzantine State. Translated from The German by Joan Hussey. Revised ed. New Brunswick; Rutgers University Press.

- Press, frank; and Raymond Slever. 1982. Earth, 3rd ed, San Francisco. W.H Freeman and Company.

- Roaa, W.D; and others, 1963. The Works of Aristotle translated into English: Meteorological. Vol.3. London: Oxford University press.

- Scorer, Richard; and Harry Wexler, 1963. A Colour, Guide to Clouds. Robert Maxwell.

- Seeds, Michael A. 1981. Horizons, Exploring the Universe. Belmont; Wasdsworth Publishing Company.

- Seeley, Rod R; Trent D. Stephens; and Philip tate. 1996. Essential of Anatomy & Physiology. 2nd ed. St. Louis; Mosby. Year Book, Inc.

- Sykes, Percy. 1963. History of Persia. 3rd ed. London; Macmillan & Co. Ltd.

- Tarburk, Edward J; and Frederick K. Lutgens. 1982. Eearth Science. 3rd ed, Columbus; Charles E. Merrill Publishing Company.

- Thurman, Harold V. 1988. Introductory Oceanography. 5th ed, Columbus; Merrill Publishing Company.
- Weinberg, Steven, 1984. The First Three Minutes, a mothern view of the origin of the universe. 5th printing. New York; Bantam Books.
- Al-Zarkashy, Badr Al-deen. 1990 Al-borhan fee oloom Al-Qur'an. 1st ed, Beirut; Dar El-marefah.
- Zindani, A.A. This is the Truth (videotape). Makkah; Commission on Scientific Signs of the Qur'an and sunnah.

IKAYE AWON HADEETH

- Ikaye awon Hadeeth na ninu iwe yi da lori wonyi:-
- Saheeh Al-Bukahri; gegbi ikaye ti Fath Al-Bari.
 - Saheeh Muslim; gegbi ikaye ti Muhammad fuad Abdul-Baqy.
 - Al-Tirmizi; gegbi ikaye ti Ahmad Shaker.
 - Mosnad Ahmad; gegbi ikaye ti Dar Ehya' Al-Torath Al-Araby, Beirut.
 - Mowatta' Malek; gegbi ikaye ti Mowatta' malek.
 - Abu- Dawood; gegbi ikaye ti Muhammad Muhyi-Al-Deen Abdul-Hameed.
 - Ibn majah; gegbi ikaye ti Muhammad fuad Abdul-baqy.
 - Al-Daremey; gegbi ikaye ti Khalid Al-Saba Al-Alamy ati Fawwaz Ahmad Zamarly.

ITUMO:

AHMOD ABOLORE YUSUF

(EL-Alowy)

ahmodalo@yahoo.com

Al-Azhar University Cairo, Egypt.





www.islamic-invitation.com



ISBN 9960-34-011-2



9 9789960 340111 >